

Załącznik do Uchwały nr XX/127/08

Rady Gminy Porąbka

z dnia 26.06.2008 r.

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008-2020

/ aktualizacja /

Porąbka 2008 r.

Spis treści:

Wprowadzenie.....	3
Opis sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Porąbka.....	5
Rys historyczny.....	6
Położenie geograficzne i warunki przyrodnicze	7
Ludność	9
Zatrudnienie	11
Warunki wodne. Zagrożenia powodziowe	12
Stan czystości powietrza i klimat akustyczny	16
Uwarunkowania rolnicze i gospodarstwa rolne	17
Baza turystyczna	19
Kultura	19
Oświata	22
Infrastruktura techniczna	24
Uwarunkowania komunikacyjne. Sieć drogowa	27
Bilans strategiczny	28
Udział społeczeństwa lokalnego w formułowaniu założeń strategii	28
Analiza SWOT	29
Zamierzenia strategiczne	34
Wizja i misja gminy	34
Cele strategiczne i operacyjne gminy	35
Wdrażanie strategii	48
Komplementarność z innymi dokumentami strategicznymi	52
Podsumowanie	67
Spis tabel	69
Spis zdjęć	69
Spis wykresów	70
Spis rysunków	70

I. Wprowadzenie.

Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Porąbka przyjętej uchwałą nr XII/124/99 Rady Gminy w Porąbce z dnia 30 listopada 1999 r., wynika z faktu dynamicznie zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej. Zmiany te zachodzą zarówno na szczeblu krajowym, regionalnym jak i lokalnym. Strategia jest jednym z najważniejszych dokumentów planistycznych na poziomie gminnym, który określa kierunki rozwoju Gminy na następne lata. Strategia formułuje misję, wizję rozwoju jak i cele operacyjne będące instrumentem realizacji przyjętych zamierzeń strategicznych.

Przystępując do opracowania aktualizacji „Strategii..” należy mieć na uwadze niezwykle dynamizm i całokształt działań gospodarczych, tak w kraju, jak i w Województwie Śląskim na przestrzeni ostatnich lat. Niewątpliwie pozytywnym katalizatorem było wstąpienie Polski do Unii Europejskiej w roku 2004 oraz następujący po sobie cały szereg pozytywnych łańcuch zdarzeń gospodarczych.

Minęło już 9 lat od uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Porąbka. W tym czasie nastąpiły w kraju znaczące zmiany społeczno-gospodarcze, związane m.in. z faktem wejścia Polski do Unii Europejskiej. W chwili obecnej Polska wkracza w kolejny okres programowania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej obejmujący lata 2007-2013. Aby aktywnie i skutecznie pozyskiwać fundusze, należy przede wszystkim wyznaczyć priorytety i kierunki rozwoju gminy, przygotować wszelkie dokumenty strategiczne będące wyrazem aktualnej i planowanej polityki rozwoju. Samorządy są obecnie bogatsze o doświadczenia okresu programowania funduszy strukturalnych 2004-2006. Do połowy 2008 r. będzie trwała realizacja ostatnich projektów współfinansowanych w ramach poprzedniego okresu programowania.

Przygotowany dokument ma charakter ponadkadencyjny, określa kierunki rozwoju do 2020 roku, obejmując zarówno obecny jak i przyszły okres programowania funduszy strukturalnych.

Strategia jest dokumentem o charakterze otwartym, który powinien być w miarę upływu czasu aktualizowany w związku z koniecznością dostosowania polityki rozwoju gminy do aktualnie obowiązujących potrzeb społecznych.

Strategia jest dokumentem, który musi być spójny zarówno z pozostałymi dokumentami gminnymi o charakterze strategicznym jak i dokumentami krajowymi, wojewódzkimi czy też powiatowymi.

Aktualizacja Strategii przebiegała zgodnie z zasadą partycypacji społecznej. Przygotowanie w/w dokumentu dokonane było przy aktywnym udziale społeczności i organizacji lokalnych. Z faktu udziału społeczeństwa lokalnego w formułowaniu Strategii wynika również zasada przejrzystości w kwestii planowanej polityki prowadzonej przez władze gminy. Udział społeczeństwa ułatwi w przyszłości podejmowanie przez władze gminy odpowiednich decyzji, przyczyniających się do zaspokajania potrzeb mieszkańców Porąbki. Przygotowana aktualizacja bazuje na faktycznym stanie gminy Porąbka w 2007 r., czego wyrazem jest bilans strategiczny i ocena sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie. Zdiagnozowanie sytuacji gminy Porąbka było możliwe dzięki informacjom uzyskanym z Urzędu Gminy, Urzędu Statystycznego w Katowicach oraz bezpośrednio od społeczeństwa lokalnego.

Wykonalność celów założonych w strategii ma być zagwarantowana m.in. poprzez uchwalenie Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Porąbka na lata 2008-2011. Wśród źródeł finansowania inwestycji oprócz środków gminnych, wymienia się również środki unijne. Dzięki zaktualizowanej Strategii oraz Planowi Rozwoju Lokalnego Gminy Porąbka na lata 2007-2013, działania rozwojowe będą ściśle usystematyzowane i ukierunkowane na odpowiednie priorytety wsparcia, które niejednokrotnie pokrywają się z priorytetami ustalonymi dla programów współfinansowanych przez fundusze europejskie.

Cele strategiczne oraz operacyjne, które zostały zapisane w toku dyskusji w roku 1999, uległy ewolucyjnej zmianie, należy zatem uporządkować je na nowo, w celu dostosowania do aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej.

Niniejsza aktualizacja opiera się w dużej mierze na założeniach „Strategii Rozwoju Powiatu Bielskiego” oraz innych dokumentach strategicznych takich jak: „Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego do roku 2020”.

Autorzy niniejszego opracowania przystąpili do pracy nad dokumentem w poczuciu misji, jednak z realnym przeświadczeniem, iż najlepszą teorią jest praktyka. Dlatego też nastąpiła próba dostosowania misji i wizji gminy, jak również celów strategicznych

i operacyjnych do nowych warunków, a zwłaszcza w kontekście wdrażania środków europejskich z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na lata 2007-2013.

Ponadto w aktualizacji „Strategii...” wzięto pod uwagę głosy i opinie mieszkańców gminy Porąbka, na podstawie spotkań i konsultacji, jak również w oparciu o wykonaną ankietę potrzeb i rozwoju Gminy. Dzięki temu można było w sposób bardziej precyzyjny zdefiniować główne problemy gminy z punktu widzenia mieszkańców, aby w praktyce dojść do modelu partnerstwa publiczno-społecznego, a zatem synergii władz gminy z interesem mieszkańców gminy.

Dokument został zaktualizowany przez zespół ekspertów z wieloletnią praktyką samorządową w zakresie zarządzania strategicznego oraz w zakresie pozyskiwania środków z funduszy europejskich.

Wyrażam przekonanie, iż dokument ten spełni oczekiwania społeczności lokalnej i przyczyni się do dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Porąbka.

Czesław Bulka

Wójt Gminy Porąbka

II. Opis sytuacji społeczno gospodarczej gminy Porąbka.

Rys historyczny.

Pierwsze wzmianki historyczne o Porąbce znajdujemy w dokumentach pochodzących z XII wieku. Gmina Porąbka wchodziła w skład ziemi oświęcimskiej, której związek ze Śląskiem datuje się od 1179 roku, tj. od chwili podarowania przez Kazimierza Sprawiedliwego Mieszkowi Płatonogiemu grodu Oświęcim, powiatu oświęcimskiego i bytomskiego. Po śmierci Mieszka ziemie te odziedziczył jego syn Kazimierz, a po jego śmierci Henryk Brodaty. W 1316 roku Ziemia Oświęcimska przypadła księciu Władysławowi, który był pierwszym suwerennym księciem oświęcimskim i utrzymywał to księstwo w pełnej niezależności politycznej od Polski i Czech. Jego spadkobiercą był Jan I, który w 1327 roku stał się lennikiem Czech. Po śmierci Jana I księstwem rządził Jan II, który zmarł bezpotomnie i w 1405 roku księstwo to przejął książę cieszyński Przemysław II, zwany *Noszakiem*. Od 1445 roku Ziemia Oświęcimska była w rękach księcia Janusza, który w 1457 roku sprzedał swoje księstwo królowi Kazimierzowi Jagiellończykowi. Odtąd Ziemia Oświęcimska znalazła się w Koronie Polskiej i granica tego księstwa stała się granicą Rzeczypospolitej.

Po rozbiorach Polski, ziemie te znalazły się w granicach cesarstwa Austro-Węgierskiego. W roku 1820 Austria zaliczyła księstwo oświęcimskie i zatorskie do krajów niemiecko-związkowych. Ten stan przetrwał do 1850 roku, kiedy to ziemie te zostały włączone do Galicji, ale tytuł księcia Górnego i Dolnego Śląska oraz Cieszyna zachowany został w wielkim tytule cesarskim aż do upadku cesarstwa po pierwszej wojnie światowej.

Na początku XV wieku na Ziemi Oświęcimskiej pojawia się ród rycerski zwany *Korniczami*. Zamieszkiwali oni Bujaków, Czaniec, Kobiernice i Porąbkę. Za swoje wojenne zasługi byli nagradzani przez króla nadaniami ziemskimi, których nazwy pochodzą od nazwisk rodowych rycerzy. Zamieszkiwali oni na tym terenie do końca XVIII wieku, kiedy to ostatni z nich wymarli lub sprzedali swe majątki i wyemigrowali z Ziemi Oświęcimskiej.

W XIV i XV wieku Ziemia Oświęcimska była zamieszкана przez ludy germańskie i słowiańskie. Sporo było także tu ludności żydowskiej, która chroniąc się przed prześladowaniem, przybyła tu z Niemiec, Czech i Moraw. W XIII i XIV wieku przywędrowali na te tereny Wołosi, lud koczowniczy, którzy przebywali zarówno po stronie śląskiej, oświęcimskiej, jak i słowackiej do XVI wieku. Nadali oni podobne lub identyczne nazwy wielu miejscowościom po obu stronach granicy (np. Czernichów, Kozy, Międzybrodzie, Ponikiew). Poza Wołochami przywędrowali tu także Rusini oraz polscy górale karpaccy. Przybywali też górale słowaccy chroniąc się przed podatkami nakładanymi na nich na Słowacji. Z czasem ludność pasterska zmieszała się z polską ludnością rolniczą wsi beskidzkich. Do dziś zachowały się spolszczone nazwiska świadczące o wołoskim osadnictwie, np. Bryndza, Byrski, Danek, Fołtyn, Gałuszka, Komedera, Kojder, Kuźma, Kocemba, Mika, Matlak, Mydlarz, Paleczny, Sordyl, Tomalik, Tomiczek, Dudzik, Wołoch, Walas. Trudno dziś jednoznacznie orzec, jakiej narodowości są mieszkańcy gminy Porąbka. Z pewnością mamy tu do czynienia z wielorakimi wpływami, ale wpływ Wołochów nie jest, mimo wszystko, dominujący.

Położenie geograficzne i warunki przyrodnicze.

Gmina Porąbka jest położona w południowej części Województwa Śląskiego i wschodniej części Powiatu bielskiego. W skład Gminy wchodzi cztery sołectwa: Bujaków, Czaniec, Kobiernice, Porąbka. Łączna powierzchnia Gminy wynosi 64,59 km², liczba mieszkańców w chwili obecnej wynosi 14 853 osób.

Gmina jest miejscowością o charakterze turystyczno-wypoczynkowym, położoną nad rzeką Sołą, w Beskidzie Małym i Pogórzu Śląskim. Obszar Gminy jest umiejscowiony pomiędzy stokami górskimi a rzeką Sołą. Najwyższe szczyty górskie to: Kocierz (879 mnpm), Kiczera (831 mnpm), Żar (761 mnpm), Bukowski Groń (729 mnpm), Porębski Groń (735 mnpm). Zbiorniki wody w Porąbce, Międzybrodziu, Czańcu i na górze Żar stanowią malownicze otoczenie wsi tworzących gminę.

Część obszaru gminy leży na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, ustanowionego w 1998 r. i chronionego ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe.

Gmina Porąbka wchodzi w skład Euroregionu Beskidy, do którego należą gminy powiatu bielskiego, gminy województwa Żylińskiego po stronie słowackiej oraz gminy leżące wokół miasta Frydek-Mistek w Republice Czeskiej.

Rysunek 1. Lokalizacja Gminy Porąbka

Źródło: www.porabka.pl

Prawie połowę powierzchni gminy stanowią lasy (45,3%) - głównie świerkowe - tworząc warunki do weekendowego wypoczynku i spacerów. To również wymarzone miejsce dla grzybiarzy i zbieraczy leśnego runa. Jezioro Międzybrodzkie jest prawdziwym rajem dla amatorów wody. Można tutaj wędkować, pływać kajakiem, rowerem wodnym, żeglować, uprawiać windsurfing i pływać. Nie wolno jedynie używać łodzi motorowych. Ośrodki wczasowe i pola namiotowe zapewniają noclegi i wyżywienie. Amatorzy pieszych wędrówek mają do dyspozycji wiele szlaków turystycznych prowadzących zboczami i szczytami Beskidu Małego między innymi na Palenice, Żar, Bukowski Groń lub Zasolnice. Drogami i leśnymi traktami znakomicie jeździ się na rowerach, a trasy zadowolą zarówno wytrawnych

rowerzystów jak i jeżdżących tylko rekreacyjnie. Zimą tymi samymi trasami można uprawiać narciarstwo biegowe. Dla zwolenników szusowania z góry przygotowano również trasy zjazdowe.

Znaczna część obszaru Gminy leży na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, ustanowionego w 1998 r. Teren parku jest proponowany do objęcia europejską siecią ekologiczną Natura 2000. Wraz z otuliną powierzchnia Parku wynosi 1800 ha. Ponadto gmina Porąbka jest proponowana do włączenia europejską siecią ekologiczną Natura 2000, z rezerwatem leśnym „Zasolnica” o pow. 16,6 ha, w którym stwierdzono występowanie wielu gatunków roślin i zwierząt, objętych częściową i ścisłą ochroną, m.in.: las świerkowo-bukowy z domieszką jodły, olszynę górską, buczynę karpacką, źródliska. Ochronie podlegają również drzewostany zabytkowe: dworsko-parkowy w Czańcu, dworsko-parkowy w Kobiernicach.

Zdjęcie nr 1: Rzeka Soła - widok z mostu w Kobiernicach.

Źródło: wykonanie własne.

Ludność:

Gmina Porąbka liczy 14.853 mieszkańców. W poszczególnych sołectwach liczba mieszkańców kształtuje się następująco:

- Bujaków - 2.154
- Czaniec - 5.543
- Kobiernice - 3.318
- Porąbka- 3.838

Tabela nr 1: Ludność gminy Porąbka w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i nieprodukcyjnym (wg stanu na 31 grudnia danego roku).

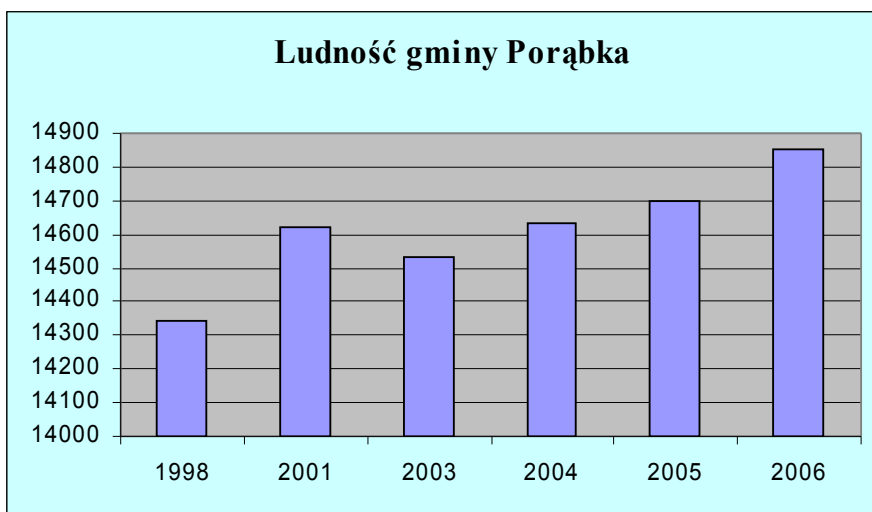
	Liczba mieszkańców			
	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Razem
1998 r.	4 239	7 835	2 268	14 342
2001 r.	3685	8785	2154	14 624
2003 r.	3445	8847	2240	14 532
2004 r.	3373	8982	2281	14 636
2005 r.	3286	9093	2320	14 699
2006 r.	3271	9241	2341	14 853

Źródło: www.stat.gov.pl, rocznik statystyczny województwa śląskiego na 2006 r., Urząd Gminy Porąbka.

Analizując powyższe dane należy zauważyć, iż ludności gminy Porąbka rośnie systematycznie od 2003 roku. Na przestrzeni lat 1998-2006 wzrasta również liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Z kolei liczba osób w wieku przedprodukcyjnym systematycznie spada.

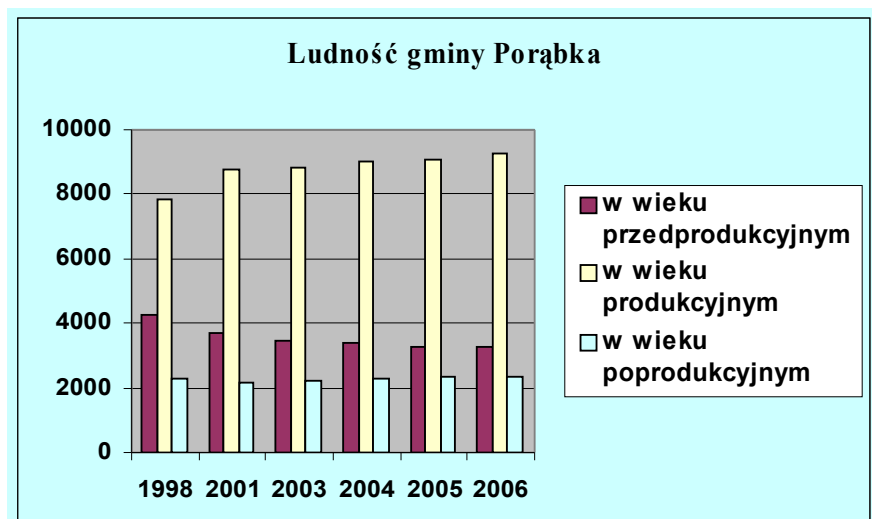

Wykres 1: Ludność gminy Porąbka ogółem:

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 2: Ludność gminy Porąbka w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i nieprodukcyjnym (wg stanu na 31 grudnia danego roku).

Źródło: Opracowanie własne.

Zatrudnienie.

Na koniec 2005 r. na terenie gminy były zatrudnione 1802 osoby, w tym 894 kobiety. Spośród zatrudnionych 1115 osób pracowało w przemyśle i budownictwie, 266 osób w usługach rynkowych oraz 412 osoby w usługach nierynkowych. W sektorze publicznym pracowało 609 osób (ok. 34%), natomiast w sektorze prywatnym 1193 osoby.

Na terenie gminy działały 1042 podmioty zarejestrowane w systemie REGON, w tym:

A.31 spółek handlowych,

B.76 spółek cywilnych,

C.3 spółdzielnie,

D.17 organizacji pozarządowych (NGO),

E.883 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tabela nr 2: Zatrudnieni w gminie Porąbka:

Wyszczególnienie	Zatrudnieni				
	Ogółem	w tym:			
		Przemysł i budownictwo	Usługi rynkowe	Usługi nierynkowe	Pozostałe
2003 r.	1815	1119	279	410	7
2004 r.	1805	1152	272	371	10
2005 r.	1802	1115	266	412	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie roczników statystycznych województwa śląskiego.

Tabela nr 3: Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON.

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON					
	Ogółem	Sektor		z liczby ogółem:		
		Publiczny	Prywatny	Spółki prawa handlowego	Spółki cywilne	Osoby fizyczne
1998 r.	837	-	-	-	-	-
2003 r.	1055	12	1043	27	77	907
2004 r.	1009	16	993	28	76	857
2005 r.	1042	18	1024	31	76	883

Źródło: opracowanie własne na podstawie roczników statystycznych województwa śląskiego.

Warunki wodne. Zagrożenia powodziowe.

Teren gminy Porąbka w całości znajduje się w zlewni rzeki Soły oraz lokalnych potoków: Młynówka, Struga, Węgierka, Mała Puszcza. Wody powierzchniowe na terenie gminy wypływają ze stoków górskich w postaci źródeł o charakterze szczelinowym, natomiast w okresie obfitych opadów atmosferycznych, następuje gwałtowne spiętrzenie potoków, co może rodzić zagrożenie powodziowe. Przeciwdziałać ma temu system zbiorników wodnych na rzece Sole: w Tresnej, Porąbce oraz Czańcu.

Zapora w Porąbce została wybudowana 1936 roku i była to pierwsza przed II wojną światową inwestycja tego typu na obszarze Karpat. Autorem projektu zapory był pierwszy Prezydent RP inż. Gabriel Narutowicz. Zapora stanowi betonową konstrukcję, składającą się z 5 sekcji przelewowych, 3 sekcji odprowadzających wodę do hydroelektrowni oraz 10 sekcji normalnych. W zaporze umieszczono przepusty, umożliwiające zainstalowanie turbin wodnych. Zapora odegrała bardzo ważną rolę podczas powodzi w roku 1997 w Polsce, ponieważ przyczyniła się do zredukowania przepływu wody z 1300m³/s do 350 m³/s.

Zbiornik Czaniec to sztuczny zbiornik o powierzchni 45 ha i został wybudowany w latach 1958-1966, w celu stworzenia poboru wody dla Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego oraz Bielska-Białej, a zatem dostarcza wodę pitną oraz reguluje stan wód.

Całkowita pojemność zbiornika wynosi 1,3 mln m³, maksymalna głębokość zbiornika wynosi 6,5 m. Zbiornik wyposażony jest stację uzdatniania wody oraz przepompownię. Jest objęty bezpośrednią strefą ochrony sanitarnej.

Następnie została wybudowana zaporą w Tresnej (lata 1960-1966), której zadaniem było powstrzymywanie fali powodziowej, regulacja odpływu wód oraz zasilanie elektrowni wodnej. Hydroelektrownię przy zaporze w Tresnej uruchomiono w 1967 r. o mocy 21 MW.

Długość zapory w Porąbce wynosi 260 m, wysokość 37,5 m, pojemność zbiornika – 27 mln kubików. Cała powierzchnia jeziora wynosi 382 ha. Trzy zbiorniki wodne w Porąbce, Czańcu i Tresnej tworzą tzw. Hydrowęzeł Beskidzki. W latach 70-tych powstał unikalny zbiornik wodny na szczycie góry Żar (761m) - zbiornik górny Elektrowni wodnej Porąbka-Żar. Jest to sztuczny zbiornik, bez naturalnego dopływu wody, o głębokości 22 m. Zbiornik ten jest elementem systemu elektrowni szczytowo-pompowej Porąbka-Żar. Hydroelektrownię tworzą cztery hydrozespoły, każdy o mocy 125 MW (łączna moc 500 MW) i jest to obecnie największa hydroelektrownia tego typu w Karpatach.

Zdjęcie nr 2: Zbiornik wodny w Porąbce.

Źródło: wykonanie własne

Zdjęcie nr 3: Zapora w Porąbce.

Źródło: wykonanie własne.

Zdjęcie nr 4: Widok z zapory w Porąbce.

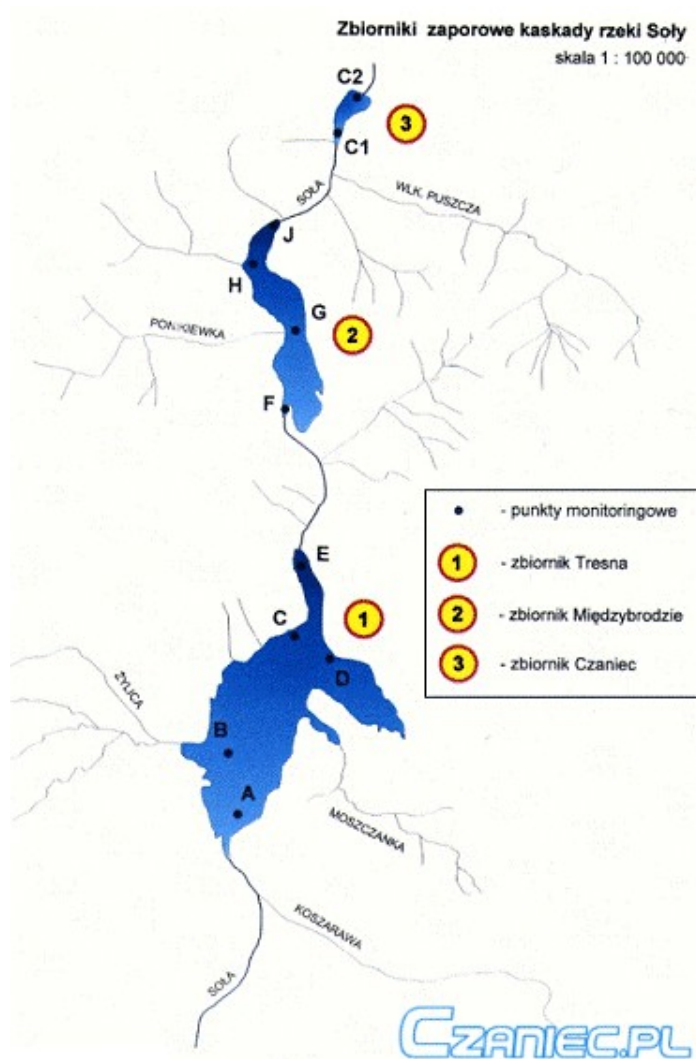

Źródło: wykonanie własne.

Obszar gminy jest w większości górzysty i zjawisko powodzi występuje dość często, dlatego też zostały wyznaczone w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka” tereny bezpośredniego zagrożenia powodziowego. Terenami zalewowymi gminy Porąbka są obszary w dorzeczu rzek i potoków, tj. Soły, Domeczki, Wielkiej Puszczy, Małej Puszczy, Węgierki, Bujakówki, Młynówki, obszary w Czańcu-Łęgu, gdzie sumaryczna powierzchnia tych terenów wynosi 86 ha. Bezpieczeństwo przeciwpowodziowe zapewniają zbiorniki wodne w Tresnej, Porąbce i Czańcu oraz obwałowania przeciwpowodziowe.

Rysunek nr 2. Zbiorniki zaporowe kaskady rzeki Soły:

Źródło: www.czaniec.pl

Stan czystości powietrza i klimat akustyczny.

Na terenie gminy nie ma istotnych zanieczyszczeń, pochodzących z zakładów produkcyjno-handlowych z terenu gminy, natomiast gmina jest narażona na zanieczyszczenia, pochodzące z terenów nadgranicznych Zagłębia Ostrawsko-Karwińskiego. Do głównych przyczyn zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy należą:

- emisja z pieców opalanych węglem,
- spalanie etylin i oleju napędowego przy trasach komunikacyjnych,
- działalność usługowa i produkcyjna zakładów na terenie gminy.

Na klimat akustyczny gminy wpływa przede wszystkim ruch drogowy, tj. przebiegające przez obszar gminy droga krajowa oraz droga wojewódzka. Poziom hałasu w gminie jest również uzależniony od działalności zakładów produkcyjnych, usługowych oraz rzemieślniczych, zlokalizowanych na terenie gminy.

Uwarunkowania rolnicze i gospodarstwa rolne.

Na terenie gminy przeważają gleby zaliczone do kompleksów przydatności rolniczej: 10 – pszennego górskiego oraz 11 – zbożowego górskiego. Na terenie gminy dominują gleby średnio ciężkie – trudne do uprawy i okresowo narażone na zmywy erozyjne.

Gmina posiada zbliżone do średnich warunki rozwoju rolnictwa, a powyższa ocena wynika z analizy Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Rolnicze użytkowanie ziemi wg struktury wygląda następująco:

Tabela nr 4: Rolnicze użytkowanie ziemi.

Źródło: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka”.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	% występowania
grunty orne	1331	61,3
Sady	140	6,5
łąki trwałe	593	27,3
pastwiska trwałe	106	4,9
razem użytki rolne	2170	100
stawy rybne	102	-

W gminie Porąbka produkcja rolnicza prowadzona jest głównie w rodzinnych gospodarstwach rolnych i wg spisu rolnego (2002 r.) na terenie gminy znajduje się 2058 indywidualnych gospodarstw rolnych oraz 2 gospodarstwa uspołecznione. Struktura agrarna w gminie Porąbka jest raczej niekorzystna, ze względu na duże rozdrobnienie gospodarstw. Gospodarstwa poniżej 1 ha stanowią ponad 2/3 liczby gospodarstw, natomiast gospodarstwa powyżej 10 ha stanowią mniej niż 1%.

Spośród 2060 gospodarstw większość (1396) prowadzi działalność wyłącznie rolniczą, pozarolniczą (66), rolniczą i pozarolniczą (169), natomiast 429 gospodarstw nie prowadzi działalności rolniczej i pozarolniczej.

Tabela nr 5: Struktura obszarowa gospodarstw.

Grupy obszarowe gospodarstw	Liczba gospodarstw w latach		
	2004	2005	2006
ogółem	753	715	711
1,1-2,0 ha	536	510	508
2,1-5,0 ha	204	193	190
5,1-10,0 ha	12	11	11
powyżej 10,0 ha	1	1	2

Źródło: Urząd gminy Porąbka.

Struktura użytkowania terenu:

Gmina Porąbka zajmuje obszar 64,59 ha. Największą powierzchnię w gminie zajmują lasy i grunty leśne (48,7%). Użytki rolne zajmują 33,6% powierzchni gminy. Strukturę użytkowania gruntów przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 6. Struktura użytkowania gruntów.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	% udział
ogólna	6459	100
użytki rolne	2170	33,6
grunty pod lasami	3143	48,7
grunty pod wodami	256	4,0
Nieużytki	27	0,4
pozostałe	863	13,3

Źródło: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka”.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż struktura rolna w gminie Porąbka charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych, ograniczoną możliwością upraw, ze względu na spadek terenu oraz dużą zmiennością gleb (erozja i mikroklimat).

Baza turystyczna.

Gmina ma charakter turystyczno-rekreacyjno-rolniczy. O charakterze turystyczno-rekreacyjnym decyduje górzysty krajobraz, urokliwe zakątki leśne, czysta woda i powietrze, piękne widoki oraz sztuczne zbiorniki wodne w Porąbce, Międzybrodziu i na górze Żar. Atutem gminy jest obecność obszarów o nieprzeciętnych walorach widokowych, krajobrazowych i estetycznych oraz objętych ścisłą strefą ochrony krajobrazu. Jak już wspominaliśmy wyżej, tereny górskie gminy porastają lasy, przeważnie iglaste. Na stokach Zasolnicy zachowały się resztki (16,65 ha) puszczy karpackiej, ze 125-letnim starodrzewiem buczyny, stanowiącym rezerwat przyrody. Amatorzy pieszych wędrówek mają do dyspozycji wiele szlaków turystycznych prowadzących przez szczyty Beskidu Małego: Palenicę (782 m n.p.m.), Żar (761 m n.p.m.), Bukowski Groń (729 m n.p.m.), Micherdówkę (604 m n.p.m.), Zasolnicę (556 m n.p.m.). Główną bazę turystyczną tworzą obiekty wypoczynkowo-noclegowe oraz gospodarstwa agroturystyczne, w których jest 286 miejsc noclegowych. Bliskość Jeziora Żywieckiego stanowi dobrą bazę do uprawiania yachtingu oraz sportów wodnych.

Zdjęcie nr 5 . Widok na przystań jachtową

Źródło: opracowanie własne

Kultura.

O tym, że kwitło życie kulturalne w Porąbce świadczy duża liczba zachowanych i kultywowanych tradycji kulturalnych i obrzędowych. W okresie międzywojennym nastąpił rozkwit działalności kulturalnej. Przyczynili się do tego głównie nauczyciele. O ich ogromnym zaangażowaniu świadczą m.in. zespół teatralny, chór wiejski i szkolny, założone w Bujakowie przez Jana Hechelskiego (dzięki niemu bywało tu pierwsze kino objazdowe). Innymi dowodami zaangażowania mieszkańców w rozwój kultury i sportu świadczy także organizacja *Sokoła* założona w Czańcu. Natomiast w Kobierniach i Porąbce działalność kulturalna rozwijała się dzięki istniejącym KML *Wici*, w ramach których działały zespoły pieśni i tańca, gier sportowych, amatorski zespół sceniczny, chór, biblioteki. Duży wkład w rozwój kultury wniosły szkoły użyczając swych pomieszczeń oraz nauczyciele, którzy byli organizatorami przedsięwzięć kulturalnych. Obecnie działalnością kulturalną w gminie zajmuje się także Gminny Ośrodek Kultury oraz wiejskie domy kultury. Jednakże życie kulturalne koncentruje się głównie w Porąbce. Poza GOK działalnością kulturalną zajmują się głównie Towarzystwo Miłośników Ziemi Żywieckiej, Towarzystwo Miłośników Porąbki, KGW, OSP oraz Dziecięcy Zespół Taneczny *Porąbczanie*.

Do ważniejszych zabytków architektury w gminie należy wczesnobarokowy zamek obronny w Czańcu, pochodzący z pierwszej połowy XVII wieku. Zamek wraz z dobrami czanieckimi bywał w posiadaniu różnych właścicieli, m.in. Karola Ludwika Habsburga z Żywca, który w 1924 roku przekazał zamek i cały majątek ziemski Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. Po drugiej wojnie światowej zamek był własnością Skarbu Państwa, by wreszcie w latach 90. stać się własnością firmy z Zielonej Góry. Innym zabytkiem jest wybudowany w pierwszej połowie XIX wieku klasycystyczny dwór w Kobiernicach, położony w parku krajobrazowym, opadającym tarasami w dolinę rzeki Soły. Zabytkami sztuki sakralnej są: kościół w Czańcu i jego wieża datująca się z XVIII wieku, kościół w Kobiernicach pochodzący z XIX wieku oraz kaplica w Bujakowie pochodząca z początku XIX wieku. Istnieją także na terenie gminy liczne kapliczki oraz ruiny zamku na wzgórzu *Wolek* w Kobiernicach.

Zdjęcie nr 6: Zamek w Czańcu.

Źródło: Strategia Rozwoju Porąbki z 1999 r.

Zdjęcie nr 7: Dworek w Kobiernicach.

Źródło: wykonanie własne.

Zdjęcie nr 8: Dawna stara karczma „u Zontka”

Źródło: Strategia Rozwoju Porąbki z 1999 r.

Zdjęcie nr 9: Kapliczka w Porąbce – Kozubniku.

Źródło: Strategia Rozwoju Porąbki z 1999 r..

Oświata.

Na terenie gminy funkcjonują cztery szkoły podstawowe, cztery gimnazja oraz pięć przedszkoli (jedno publiczne oraz pięć niepublicznych).

Szkoły podstawowe oraz gimnazja:

- Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika w Porąbce,
- Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Czańcu,
- Publiczne Gimnazjum im. K.K. Wojtyły,
- Zespół Szkół w Kobiernicach,
- Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Porąbce,
- Zespół Szkół w Bujakowie.

Przedszkola:

- Niepubliczne Przedszkole w Porąbce Bukowcu,

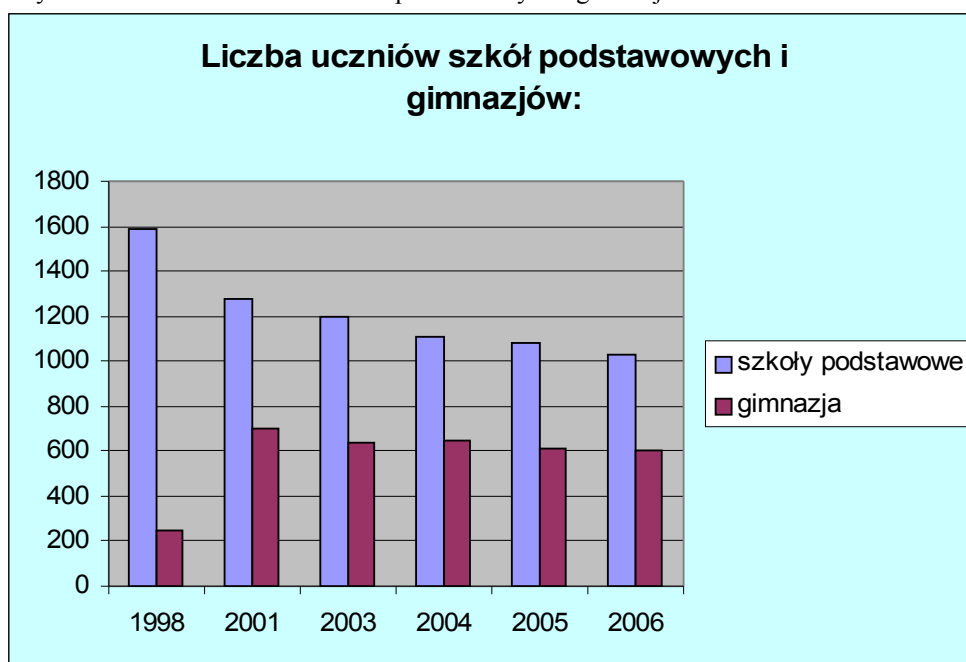
- Niepubliczne Przedszkole w Porąbce,
- Niepubliczne Przedszkole "Jaś i Małgosia" w Czańcu,
- Niepubliczne Przedszkole "Kubuś Puchatek" w Bujakowie,
- Niepubliczne Przedszkole w Kobiernicach,
- Publiczne Przedszkole Nr. 1 w Czańcu.

Tabela nr 7: Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach.

	Szkoły podstawowe	Gimnazja
1998 r.	1590	251
2001 r.	1276	703
2003 r.	1198	638
2004 r.	1104	650
2005 r.	1079	608
2006 r.	1025	600

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS oraz Urzędu Gminy w Porąbce.

Wykres nr 3: Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.

Źródło: opracowanie własne.

Infrastruktura techniczna.

Zaopatrzenie w wodę jest na terenie Gminy realizowane poprzez sieć wodociągową z „AQUA” S.A. w Bielsku-Białej oraz sieci i źródeł indywidualnych. Przez Gminę przebiega magistrała wodna o długości 5,8 km. Długość sieci wodociągowej wynosi 90,9 km, przyłączy 55,23 km. Ogółem do sieci wodociągowej podłączonych jest 2960 budynków, stopień zwodociągowania gminy wynosi 95%, roczne zużycie wody wynosi 821.250m³/rok. Stan zaopatrzenia w wodę jest dobry, istnieje jednak potrzeba rozbudowy sieci wodociągowej, co dotyczy szczególnie gospodarstw korzystających ze studni gospodarczych w rejonach Kozubnika, Wielkiej Puszczy i Zawodzia.

Najpoważniejszym problemem Gminy w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną, głównie z punktu widzenia ochrony środowiska jest niewystarczająca sieć kanalizacyjna. Skanalizowane są częściowo Kobiernice i Czaniec. Aktualnie gmina intensywnie rozbudowuje sieć kanalizacyjną. Wybudowano 28 km sieci zbiorczej, 23 km przyłączy oraz wykonano 4 pompownie. Z sieci kanalizacyjnej korzysta obecnie 825 budynków.¹ W trakcie opracowania są projekty rozbudowy sieci kanalizacyjnej w sołectwie Bujaków oraz Czańca. W roku 2005 zakończone zostały prace związane ze sporządzeniem projektu budowy wodociągu Porąbka-Kozubnik etap III, które ma na celu zwodociągowanie 120 budynków.

W zakresie odprowadzenia i unieszkodliwienia odpadów, należy stwierdzić, że gmina nie posiada własnego wysypiska śmieci. Odpady są przewożone na wysypisko w Kętach. Uchwałą nr XXIII/143/04 Rady Gminy Porąbka z dnia 30 listopada 2004 r. w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami Gminy Porąbka, został sporządzony Plan Gospodarki Odpadami w Gminie. Został on sporządzony w sposób zgodny z polityką ekologiczną państwa, tj.:

- Ustawą z dnia 27.04.2001 o odpadach (Dz.U. nr 62 poz. 628 z 2001 r. z późn. zm.),
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w/s sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. nr 66 poz. 620 z późn. zm.);

PGO został dostosowany do aktów prawa lokalnego w zakresie gospodarki odpadami, tj.:

---

¹ Źródło: www.porabka.pl

- „Programu Ochrony Środowiska Gminy Porąbka” zatwierdzonego przez Radę Gminy w Porąbce uchwałą nr IV/29/2003 z dnia 19 lutego 2003 r.,
- Uchwały Rady gminy w Porąbce nr XXXI/187/97 w sprawie ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Porąbka.

Gminny plan gospodarki odpadami obejmuje okres 2004-2007, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2015 i zgodnie z §4 Rozporządzenia Ministra Środowiska z 9 kwietnia 2003 r., określa:

- charakterystykę gminy: lokalizację, ukształtowanie powierzchni, geologię, klimat, sytuację społeczno-gospodarczą, strategię gminy,
- aktualny stan gospodarki odpadami, obejmujący: rodzaje, źródła powstawania odpadów, rodzaje i ilości odpadów poddawanych unieszkodliwieniu, systemy zbiórki odpadów, wykaz podmiotów, prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami – prognozy powstawania i bilans odpadów komunalnych,
- działania zmierzające do poprawy sytuacji gospodarki odpadami – zapobieganie powstawaniu odpadów, ograniczenie ilości odpadów, a zwłaszcza odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- projektowany system gospodarki odpadami - zbiórkę odpadów, odzysk i obróbkę surowców wtórnych, unieszkodliwianie odpadów,
- harmonogram realizacji planu, możliwości jego finansowania, monitoring systemu.

PGO zawiera analizę dotychczasowych działań w zakresie gospodarki odpadami, z której wynika, iż od połowy lat 90-tych gmina Porąbka prowadzi systemowe działania organizacyjne i inwestycyjne w tym zakresie. Odpady komunalne są odbierane z nieruchomości przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa i wywożone na istniejące „Międzygminne składowisko odpadów komunalnych” w Kętach. Rozwija się również na terenie gminy system segregacji odpadów i ich selektywnej zbiórki, prowadzonej przez PK „Komax” Sp. z o.o. w Kętach. Segregacją są objęte: szkło, makulatura i tworzywa sztuczne. Odpady te trafiają do „stacji obróbki surowców wtórnych w Kętach”, gdzie poddawane są dalszej obróbce, tj. kruszeniu (szkło i tworzywa sztuczne) i prasowaniu (makulatura).

PGO zakłada, iż w najbliższych latach nastąpi wzrost ogólnej ilości odpadów powstających na terenie gminy, z rosnącym udziałem frakcji organicznej, ulegającej biodegradacji. Plan docelowo zakłada selektywną zbiórkę odpadów, odzysk i obróbkę surowców wtórnych, unieszkodliwianie odpadów poprzez składowanie i kompostowanie. Przewiduje się ponadto zorganizowanie na terenie gminy punktu zbiórki i odbioru odpadów niebezpiecznych, udział w budowie następnej kwatery na składowisku odpadów komunalnych w Kętach, jak również kompostowni odpadów organicznych oraz wdrożenie planu likwidacji odpadów azbestu oraz odpadów niebezpiecznych (PCB – polichlorowane bifenyle, trifenyle), w tym odpady medyczne i weterynaryjne.

Cele krótkookresowe w ramach PGO na lata 2004-2007 są następujące:

- sukcesywna likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów,
- objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych,
- organizacja na terenie gminy punktu do odbioru od mieszkańców odpadów niebezpiecznych,
- dalsza rozbudowa gminnego systemu selektywnego gromadzenia i zbierania odpadów użytkowych,
- realizacja programu likwidacji odpadów niebezpiecznych,
- partycypacja w realizacji „Kompostowni odpadów organicznych w Kętach” i dalsza rozbudowa istniejącego „Międzygminnego składowiska odpadów komunalnych w Kętach”.

Cele długookresowe na lata 2008 – 2015 – rozumiane jako cel strategiczny pod postacią ograniczenia do minimum negatywnego oddziaływania na środowisko, poprzez cele operacyjne, tj.:

- prowadzenie programów edukacyjnych w zakresie problematyki gospodarki odpadowej,
- ograniczanie uciążliwości środowiskowej odpadów poprzez intensyfikowanie działań w zakresie zmniejszania ilości odpadów, ich utylizację i unieszkodliwienie,
- działania minimalizujące powstawanie odpadów: wprowadzanie technologii niskoodpadowych, zastępowanie niskiej jakości paliw stałych innymi nośnikami

energii, wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych w zakresie unieszkodliwiania odpadów, metod segregacji, etc.,

- likwidacja odpadów niebezpiecznych (PCB, azbest, odpady szpitalne, etc.),
- wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, których kompostowanie byłoby prowadzone podobnie jak unieszkodliwianie poprzez składowanie oraz obróbkę surowców wtórnych poza terenem gminy,
- dalsza rozbudowa składowiska odpadów w Kętach.

Gmina Porąbka jest zaopatrywana w gaz za pośrednictwem stacji redukcyjno-pomiarowych. Stan zaopatrzenia gminy w gaz nie budzi zastrzeżeń, sieć jest bardzo dobrze rozwinięta. Jej długość wynosi 216 km (2004 r.), odbiorców gazu sieciowego w gminie jest ponad 3600. Zużycie gazu na osobę w gminie wynosi 130,4 m³.

Mieszkańcy Gminy w większości korzystają z indywidualnych źródeł ciepła, znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych (ogrzewanie piecowe lub etażowe c.o.) opalanych węglem, koksem, olejem opałowym oraz gazem. W zakresie energii elektrycznej gmina posiada sieć średniego i niskiego napięcia, która praktycznie w pełnym zakresie pokrywa potrzeby gminy. Na górze Żar znajduje się elektrownia szczytowo-pompowa.

Uwarunkowania komunikacyjne. Sieć drogowa.

Zdjęcie nr 10 . Wjazd do Porąbki od strony Żywca i zapory

Źródło:

opracowanie własne

Gmina Porąbka jest dobrze skomunikowana systemem dróg, przebiegającymi w ciągu drogi krajowej DK-52 (Bielsko-Biała –Kraków), jak również z drogami wewnątrz powiatu bielskiego. Do najważniejszych dróg w układzie komunikacyjnym należą:

- droga krajowa DK–52,
- droga wojewódzka nr 948 Kobiernice-Oczków,
- drogi powiatowe: S 4456 Czaniec-Porąbka, S4473 Kęty Podlesie-Kobiernice, S 4474 Bujaków przez wieś (ul. Szkolna), S 4476 (DK 52) – Czaniec, S4477 Czaniec
- Bukowiec-Porąbka, S 4478 Czaniec-Bulowice, S 4479 Czaniec-Roczynny-Andrychów, S 4480 Porąbka-Wielka Puszcza, S 4481 Porąbka –Kozubnik;
- pozostałe drogi gminne.

Ogółem długość dróg wynosi 159 km, w tym: 10,07 km dróg krajowych, 34,8 km dróg powiatowych, 103 km gminnych dróg o nawierzchni asfaltowej, 38,5 km dróg gminnych o nawierzchni utwardzonej.

Gmina jest dobrze skomunikowana z ważniejszymi szlakami komunikacyjnymi, obejmującymi Województwo Małopolskie oraz Województwo Śląskie, natomiast barierą w rozwoju dróg są wąskie drogi, zwłaszcza lokalne oraz niezadowalający stan infrastruktury drogowej (brak poboczy, chodników i parkingów). Ponadto ruch tranzytowy, przebiegający przez Gminę, powoduje duże uciążliwości (hałas, natężenie ruchu), stąd potrzeba dostosowania w przyszłości parametrów drogi krajowej do parametrów drogi ekspresowej.

III. Bilans strategiczny.

Udział społeczeństwa lokalnego w formułowaniu założeń strategii.

W celu zdiagnozowania sytuacji gminnej pod kątem analizy silnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń w jej rozwoju, przeprowadzono badanie ankietowe wśród przedsiębiorców, mieszkańców oraz innych jednostek organizacyjnych.

Ankieta formułowała pytania odnośnie oceny rozwoju sytuacji w gminie w latach 1998-2006, najważniejszych strategicznych problemów do rozwiązania na terenie gminy, słabych i mocnych stron gminy, szans i zagrożeń w rozwoju gminy, promocji inwestycyjnej czy też najważniejszych inwestycji koniecznych do zrealizowania w latach 2008-2011.

Należy podkreślić, iż niemal 92 % ankietowanych wyraziło zadowolenie z faktu mieszkania w gminie Porąbka. Nie bez znaczenia są tu walory krajobrazowo-turystyczne oraz bliskość położenia w stosunku do takich miast jak Bielsko-Biała. Ponadto nieco ponad 80% wśród ankietowanych przedsiębiorców zadeklarowało zadowolenie, iż prowadzą działalność gospodarczą na terenie gminy.

Do najważniejszych strategicznych problemów do rozwiązania na terenie gminy zaliczono przede wszystkim: rozbudowę i modernizację dróg, rozwój turystyki i rekreacji oraz poprawę stanu środowiska naturalnego. Wśród mocnych stron gminy wyróżniono: walory krajobrazowe i turystyczne, bliskość dużych miast oraz dobrą infrastrukturę komunalną (gazociąg, wodociąg, sieć telefoniczna). Z kolei do słabych stron gminy zaliczono przede wszystkim: zły stan nawierzchni dróg, brak chodników, brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, zanieczyszczenie środowiska poprzez stosowanie nieodpowiednich materiałów opałowych. Największe szanse w rozwoju gminy ankietowani upatrują przede wszystkim w: pozyskaniu funduszy europejskich na inwestycje realizowane przez gminę, rozwoju turystyki wiejskiej oraz zagospodarowaniu istniejącej bazy turystycznej. Do największych zagrożeń zaliczono: zanik hodowli zwierząt, zagrożenie powodziowe oraz trudności w pozyskaniu dotacji europejskich na inwestycje z uwagi na brak wykwalifikowanych kadr oraz politykę władz wojewódzkich marginalizującą obszary

wiejskie. Do ważniejszych zagrożeń w rozwoju gminy zaliczono również brak zainteresowania przedsiębiorców lokowaniem inwestycji na terenie gminy.

Z uwagi na walory krajobrazowe oraz turystyczno-wypoczynkowy charakter gminy, niezbędne staje się przyciąganie coraz większej liczby turystów. Aby zwiększyć liczbę turystów w gminie, ankietowani uznali, iż należy rozbudować bazę gastronomiczną i noclegową, zagospodarować gminę turystycznie, zwiększyć ofertę kulturalną, rekreacyjną i rozrywkową.

Z kolei promocję inwestycyjną gminy należy prowadzić głównie poprzez: przygotowanie odpowiednich terenów pod inwestycje, przyjazną politykę podatkową, rozbudowanie informacji na stronach internetowych urzędu gminy czy też poprzez wydanie informatora o gminie.

Do najważniejszych inwestycji koniecznych do zrealizowania w latach 2008-2011 zaliczono w szczególności inwestycje z zakresu: infrastruktury drogowej, ochrony środowiska, ochrony zdrowia, oświaty oraz infrastruktury sportowej.

Wyniki ankiety pomogły przede wszystkim w formułowaniu analizy SWOT oraz najważniejszych zamierzeń o charakterze strategicznym spełniających realne potrzeby mieszkańców, przedsiębiorstw oraz pozostałych organizacji koncentrujących swoją działalność na terenie gminy Porąbka.

Analiza SWOT.

Autorzy opracowania, razem z władzami lokalnymi gminy oraz mieszkańcami zastanawiali się, jakie wyzwania stoją przed opracowaniem aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Porąbka do roku 2020, a zatem jest to postawienie sobie pytania: jak działać mamy jako gmina i co zrobić, żeby móc rozwijać się w sposób harmonijny z pożytkiem dla mieszkańców, turystów oraz inwestorów? Na te pytania pomocna jest tutaj Misja oraz Wizja gminy, które nakreślają główny cel strategiczny. Natomiast Strategia Rozwoju Gminy jest w praktyce uszczegółowieniem poszczególnych celów strategicznych (celów częściowych). Dzięki temu można w sposób bieżący kontrolować wykonywanie Strategii przez gminę,

z pożytkiem dla wszystkich grup społecznych, wszak Strategia jest niejako budowana przez mieszkańców i dla mieszkańców.

Aby jednak móc określić cel główny oraz cele strategiczne, niezbędne jest wykonanie analizy mocnych oraz słabych stron gminy, szans i zagrożeń. W praktyce wykorzystujemy tutaj analizę SWOT gminy, która pozwoli na dokonanie krytycznej analizy podstawowych obszarów działania gminy, a następnie - na tej podstawie - dokonania rozróżnienia głównych obszarów strategicznych oraz operacyjnych.

W tym celu gmina przeprowadziła takie działania jak: spotkania Komisji Rady Gminy, zebranie opinii wśród mieszkańców, jak również opracowała i przeprowadziła specjalną ankietę badania społecznego wśród mieszkańców. W ankiecie zadawane były pytania z zakresu poziomu życia mieszkańców, oceny silnych i słabych stron gminy oraz możliwości jej rozwoju.

Tabela nr 8: Analiza SWOT Gminy Porąbka.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Walory krajobrazowe i turystyczne gminy.	Brak zainteresowania przedsiębiorców lokowaniem inwestycji na terenie gminy.
Bliskość dużych miast (np. Bielsko-Biała).	Niewystarczające wsparcie gminy w rozwoju przedsiębiorczości.
Możliwość pozyskania przez gminę środków z Unii Europejskiej.	Peryferyjne położenie gminy w stosunku do stolicy województwa.
Dobrze rozwinięta przedsiębiorczość (rzemiosło i handel).	Duża liczba odlogów rolnych (nieużytków).
Gminne tereny przeznaczone dla inwestorów.	Rozdrobnienie gospodarstw rolnych.
Dobrze rozwinięta sieć turystyki.	Zbyt małe wykorzystanie walorów krajobrazowych gminy.
Duża przedsiębiorczość mieszkańców.	Zbyt mało miejsc postoju i odpoczynku dla turystów.
Dobrze rozwinięte budownictwo letniskowe systemem gospodarczym.	Słabo rozwinięta sieć specjalistów opieki zdrowotnej i usług zdrowotnych.
Dużo zdolnej młodzieży kończącej studia.	Brak proinwestycyjnej polityki podatkowej na szczęblu gminy.

Dobry poziom edukacji młodzieży.	Brak gminnych programów aktywizacji zawodowej dla osób długotrwale bezrobotnych oraz rolników.
Szkolenia dla osób bezrobotnych i rolników w gminie z wykorzystaniem środków europejskich.	Patologie wśród młodzieży (narkomania, alkoholizm, etc.).
Dobry poziom oświaty.	Narastająca migracja zagraniczna osób dorosłych, dobrze wykształconych, którzy kończą studia.
Wzrastający poziom zamożności mieszkańców.	Wzrastająca przestępczość.
Przynależność do organizacji społecznych – Towarzystwo Miłośników Ziemi Żywieckiej, Euroregion Beskidy, LKS.	Niewystarczająca baza kulturalna – brak ośrodka kultury, który mógłby rzeczywiście integrować społeczność lokalną.
Komputeryzacja gminy – witryna internetowa, bezpośredni kontakt pomiędzy gminą a mieszkańcami poprzez Internet.	Zanieczyszczenie środowiska poprzez stosowanie nieodpowiednich materiałów opałowych.
Budowa wodociągów i kanalizacji sanitarnej na terenie gminy.	Słaba estetyka i czystość gminy.
Dobra infrastruktura wodociągowa.	Niewystarczający stopień skanalizowania gminy.
Realizacja programu selektywnej zbiórki odpadami.	Niezadawalający stan nawierzchni dróg.
Dobra infrastruktura techniczna w zakresie sieci –drogi, wodociągi, chodniki, place.	Brak chodników.
Dobry stan techniczny szkół.	Brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.
Dobra baza sportowa dla młodzieży – obiekty sportowe.	Mało dostępna baza sportowa dla mieszkańców.
Dobra baza komunalna – gazociąg, wodociąg, sieć telefoniczna.	

Źródło: opracowanie własne.

Następnie, po zdefiniowaniu silnych i słabych stron, które występują w dziedzinach niejako wewnętrznych gminy, będzie można zidentyfikować szanse oraz zagrożenia, które

występują w otoczeniu zewnętrznym gminy. Należy zwrócić uwagę, iż nie zawsze mieszkańcy mają wpływ na taki, a nie inny wybór określonych szans, bowiem jest to zależne od różnych czynników zewnętrznych np. klimatu społecznego, poziomu bezrobocia w kraju, ogólnej sytuacji gospodarczej. Tym niemniej szanse i zagrożenia pozwalają odpowiedzieć na pytanie, gdzie znajdują się zasoby strategiczne gminy oraz dokąd gmina zmierza, a zatem w praktyce na określenie Wizji oraz Misji gminy. Poniżej w tabeli zebrano najważniejsze szanse oraz zagrożenia.

Tabela nr 9: Szanse i zagrożenia w rozwoju Gminy Porąbka.

SZANSE	ZAGROŻENIA
Rozwój turystyki wiejskiej.	Degradacja środowiska naturalnego.
Możliwość pozyskania środków z funduszy strukturalnych UE.	Zagrożenia powodziowe.
Zagospodarowanie istniejącej bazy turystycznej.	Trudności w pozyskaniu dotacji europejskich na inwestycje z uwagi na brak wykwalifikowanych kadr oraz politykę władz wojewódzkich marginalizującą obszary wiejskie.
Współpraca międzynarodowa w zakresie realizacji wspólnych projektów -Euroregion Beskidy, PO WT PL-SK, PO WT PL-CZ.	Wzrost bezrobocia, związanego z konkretnym zawodem (niechęć do uczenia się).
Wzrastający poziom edukacji młodzieży.	Migracja młodzieży i osób po studiach do większych miast oraz za granicę.
Zwiększenie oferty kulturalnej, turystycznej oraz sportowej.	Zanik hodowli zwierząt.
Lepsza promocja gminy - targi, strona internetowa.	Zagrożenia patologiami wśród młodzieży.
Rozwój Internetu - e-Urząd, e-przedsiębiorczość, sieć szerokopasmowa.	Brak możliwości zaspokojenia potrzeb kulturalnych dla mieszkańców.
Zwiększenie oferty gastronomicznej i noclegowej.	Niekorzystne warunki finansowania rozwoju gminy.
Budowa / modernizacja nowoczesnego ośrodka zdrowia.	Kłęski żywiołowe.
Wzrost zamożności mieszkańców.	Trudności w dostosowaniu się starzejącego społeczeństwa do nowych warunków

	społeczno-ekonomicznych - np. rozwój e-urzędu może być barierą dla osób starszych.
Wzrastająca liczba nowopowstałych małych przedsiębiorstw.	Małe subwencje na zadania własne gminy.
	Brak świadomości społecznej o rozwoju gminy, szansach i zagrożeniach.
	Izolacja mieszkańców i ograniczenie do dbałości o „własne podwórko”.
	Konkurencja między gminami o środki europejskie.

Źródło: opracowanie własne.

IV. Zamierzenia strategiczne.

Wizja i misja gminy Porąbka:

WIZJA – Gmina Porąbka w 2020 roku będzie nowoczesnie zarządzaną Gminą, opartą na zasadzie dwóch filarów: gospodarczego oraz społecznego. Filar gospodarczy to przede wszystkim harmonijny rozwój gminy, która w sposób bardzo szeroki pozyskuje pieniądze z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych dostępnych funduszy. Dzięki temu gmina posiada odnowioną infrastrukturę: drogi, kanalizację, infrastrukturę turystyczną, infrastrukturę edukacyjną i społeczną. Dzięki temu gmina Porąbka ma wyjątkowe położenie do uprawiania turystyki, ale też dzięki swej otwartości stwarza warunki dla rozwoju przedsiębiorczości. Aspekt społeczny gminy przejawia się w wykształceniu oraz pracowitości mieszkańców gminy, dzięki czemu gmina jest bezpieczna oraz przyjazna dla środowiska naturalnego, a ludzie mieszkający tutaj są otwarci wobec siebie i przyjaźnie nastawieni. Dzięki przemianom gospodarczym oraz społecznym o gminie Porąbka będzie można powiedzieć: **„tutaj dobrze jest mieszkać i żyć”**.

Cele strategiczne i operacyjne gminy Porąbka.

Na podstawie tak zdefiniowanych problemów, szans i zagrożeń w rozwoju gminy, sformułowano 7 celów strategicznych niezbędnych do realizacji celem zrównoważonego rozwoju gminy w latach 2008-2021:

- 1.Aktywna ochrona środowiska.**
- 2.Rozwój oświaty, edukacji i kultury.**
- 3.Rozwój turystyki, sportu i rekreacji.**
- 4.Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej.**
- 5.Poprawa bezpieczeństwa publicznego.**
- 6.Aktywne wspieranie przedsiębiorczości.**
- 7.Budowa społeczeństwa informacyjnego.**

Cel strategiczny 1: Aktywna ochrona środowiska.

Podstawowym warunkiem ochrony środowiska naturalnego jest systematyczne monitorowanie stanu tego środowiska oraz ochrona cennych obiektów przyrodniczych. Należy podkreślić, iż społeczeństwo chce żyć w czystym środowisku, korzystać z jego zasobów - przyrody, krajobrazu, czystych gór, zdrowych lasów, czystych jezior, potoków i rzek. Czasami ze względu na złą sytuację materialną te potrzeby schodzą na drugi plan. Wtedy priorytetem jest szybki rozwój gospodarczy zapewniający wzrost produkcji dóbr materialnych, dający nowe miejsca pracy - likwidujący bezrobocie. Niesie to za sobą zniszczenie środowiska i związane z tym uciążliwości dla życia.

Powstaje zatem problem czy należy ograniczyć rozwój gospodarczy kosztem większej ochrony środowiska. Intuicyjna odpowiedź nasuwa się taka, że nie należy dopuszczać do niszczenia środowiska, ale że również należy zapewnić niezbędny postęp gospodarczy.

Takie postępowanie jest przewidziane zarówno w Konstytucji RP oraz jest przyjęte jako podstawa rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego w zapisach ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym. Taki rozwój nazywany jest często rozwojem zrównoważonym, a w Polsce często ekorozwojem.

Rozwój zrównoważony lub inaczej ekorozwój zdefiniowany został w ustawie o ochronie i kształtowaniu środowiska. Wg tej ustawy przez zrównoważony rozwój rozumie się „taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym w celu równoważenia szans dostępu do środowiska poszczególnych społeczeństw lub ich obywateli - zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń - następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych”.

Podporządkowaniu rozwoju przestrzennego zasadom ekorozwoju towarzyszyć musi wdrożenie tych zasad w działalności gospodarczej, a w szczególności w różnych formach planowania lub stymulowania rozwoju gospodarczego.

Podstawowym założeniem rozwoju zrównoważonego jest przyjmowanie takich kierunków rozwoju gospodarki by:

- jakąkolwiek działalność produkcyjną prowadzić przy możliwie małym zużyciu naturalnych zasobów, zwłaszcza nieodnawialnych (surowców i energii) oraz przy jak najmniejszym oddziaływaniu na środowisko,
- produkowane wyroby były trwałe, wartościowe i zaspokajały rzeczywiste a nie wynikające z nieracjonalnych przesłanek mody i konsumpcyjnego stylu życia, potrzeby egzystencjalne pojedynczych obywateli i całego społeczeństwa.

Oprócz zapewnienia realizacji zrównoważonego rozwoju kraju dla ochrony środowiska istotne znaczenie ma przeciwdziałanie niszczeniu środowiska, które następuje w wyniku popełniania przez poszczególnych ludzi wykroczeń, a nawet przestępstw przeciwko środowisku.

Cele operacyjne:

1. **Budowa i rozbudowa infrastruktury podstawowej dla ochrony środowiska.**
2. **Sprawny system gospodarki odpadami oraz ochrona gleby, powietrza i wody.**
3. **Edukacja ekologiczna mieszkańców.**

Cele operacyjne w tym celu strategicznym będą realizowane poprzez konkretne cele szczegółowe, które zostały zapisane w Planie Rozwoju Lokalnym Gminy Porąbka na lata 2007-2013 oraz Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Porąbka na lata 2008-2011 z możliwością aktualizacji Planu.

Cel strategiczny 2: *Rozwój oświaty, edukacji i kultury.*

Jednym z podstawowych warunków rozwoju gospodarczego i społecznego jest odpowiedni poziom edukacji społeczeństwa. Edukacja jest celem wychowania społeczeństwa, stanowi inwestycje w przyszłość, buduje tożsamość społeczną, wzbogaca i służy zachowaniu dziedzictwa kulturowego danej społeczności czy narodu. Poziom wykształcenia znacząco wpływa na możliwość zatrudnienia oraz aktywnego poszukiwania pracy. W Polsce, podobnie jak w innych krajach Unii Europejskiej, osoby z niskim poziomem kwalifikacji zawodowych

mają zazwyczaj największe trudności ze znalezieniem i utrzymaniem pracy. Istotnym elementem przygotowania do życia w społeczeństwie jest kultura. W dostępie do dóbr kultury również występują znaczne różnice pomiędzy miastem a wsią. Jak wskazują badania socjologiczne, poziom wykształcenia wyznacza w zasadniczy sposób poziom uczestnictwa w kulturze – im wyższy poziom wykształcenia, tym wyższe kompetencje w zakresie rozumienia wytworów kultury i ich oceny oraz częstsze potrzeby czynnego udziału w kulturze. Powiększają się nierówności w dostępie do kultury między miastem a obszarami wiejskimi. Przyczyn tego zjawiska należy upatrywać w niewystarczających środkach finansowych na prowadzenie działalności i w niewystarczającym rozwoju lokalnej infrastruktury kulturalnej.

Kultura warunkuje rozwój społeczny i gospodarczy. Współcześnie kultura jest jednym z podstawowych czynników rozwoju regionu w odniesieniu do kapitału intelektualnego, wyrównywania szans, rozwoju ekonomicznego (w tym szczególnie zwiększenia atrakcyjności jednostek terytorialnych dla wspólnoty terytorialnej oraz inwestorów i turystów). Mówiąc o znaczeniu kultury w rozwoju cywilizacji, wskazuje się dwa główne obszary oddziaływania kultury – nakierowane na jednostkę i społeczeństwo oraz zachodzące między nimi interakcje, jak również na procesy ekonomiczne rozwoju tych społeczeństw.

Kultura jako podstawowy czynnik rozwoju społecznego:

- kreuje potencjał intelektualny regionów, budując kapitał ludzki,
- tworzy, poprzez popularyzację różnorodności kulturowej, społeczeństwo świadome i kierujące się normami etycznymi, otwarte,
- przeciwdziała patologiom społecznym,
- jest spoiwem integracji społecznej,
- jest treścią tożsamości narodowej,
- pielęgnuje więzi lokalne,
- jest bazą nawiązywania współpracy i komunikacji międzyludzkiej,
- realizuje założenia polityki równouprawnienia płci, równości rasowej i solidarności społecznej,
- pomaga przywracać osoby upośledzone i inwalidów do życia społecznego i zawodowego (np. terapie przez kulturę, zmiana mentalności i pokonywanie uprzedzeń),

- zmniejsza dysproporcje rozwoju osobowego obywateli,
- stanowi jedną z form i wymiarów awansu społecznego.

Cele operacyjne:

1. **Modernizacja bazy oświatowej i dydaktycznej.**
2. **Aktywne społeczeństwo poprzez edukację i kulturę -program dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy Porąbka.**
3. **Doskonalenie specjalistyczne – program ścieżek edukacyjnych dla nauczycieli, domów kultury i placówek oświatowych.**

Cele operacyjne w tym celu strategicznym będą realizowane poprzez konkretne cele szczegółowe, które zostały zapisane w Planie Rozwoju Lokalnym Gminy Porąbka na lata 2007-2013 oraz Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Porąbka na lata 2008-2011 z możliwością aktualizacji Planu.

Cel strategiczny 3: *Rozwój turystyki, sportu i rekreacji.*

W wyniku rozwoju gospodarki rynkowej turystyka w Polsce stała się prorozwojową dziedziną gospodarki osiągając znaczne efekty ekonomiczne. Pozytywny wpływ na dynamikę procesów zachodzących w polskiej turystyce mają zarówno wzrost aktywności branży turystycznej i w branżach współpracujących jak również decyzje proturystyczne administracji rządowej i samorządowej. Rozwój gospodarczy poprzez turystykę następuje zwłaszcza w regionach posiadających walory i atrakcje turystyczne oraz rozwinięte usługi turystyczne (infrastrukturę turystyczną, uzdrowską i rekreacyjną). Aktywizacja poprzez turystykę uwidacznia się szczególnie w regionach turystycznych, gdzie dodatkowo rozwija się przemysł lokalny. Ponadto turystyka jako specyficzna sfera usług nie tylko sama bardzo szybko się rozwija, ale powoduje wzrost innych sfer usług. Jak wynika z badań, jedno miejsce pracy w sektorze turystycznym powoduje w sposób bezpośredni lub pośredni powstanie kilku miejsc pracy w innych sektorach. Jednakże turystyka nie może być postrzegana tylko w kategoriach ekonomicznych czy politycznych, ogromnie istotny jest również jej aspekt społeczny i środowiskowy. Turystyka to samoinwestowanie ludzi w siebie. Dzięki różnorodnym formom turystyki wzrasta poziom zdrowia, ludzie są silniejsi psychofizycznie, inaczej przyswajają wiedzę, otwierają się na innych i stają się bardziej nowoczesni. Turystyka wymusza inwestowanie w nasze dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe. Turystyka stanowi sektor mogący w istotny sposób przyczynić się do zapewnienia rozwoju gospodarczego, tworzenia nowych miejsc pracy, stymulowania przedsiębiorczości oraz przekształceń strukturalnych, umożliwiając rozwój i zaspokojenie potrzeb życiowych mieszkańców wszystkich regionów Polski.

Sport będzie zajmował coraz mocniejszą pozycję w szeroko pojmowanym systemie wartości indywidualnych i społecznych, służąc wszechstronnemu rozwojowi człowieka, w tym zachowaniu zdrowia i sprawności oraz wartościowemu zagospodarowaniu czasu wolnego. We współczesnym świecie sport jest ważną wartością cywilizacyjną, kulturową i społeczną. W rozwiniętych społeczeństwach sport stał się dobrem powszechnym, dostępnym w różnych formach - stosownie do możliwości i zainteresowań obywateli. Jest także składową polityki społecznej nowoczesnego państwa, stymulując wiele gałęzi gospodarki,

tworząc swoisty rynek pracy. Dzięki swojej specyfice jest istotnym czynnikiem kształtowania zdrowia, rozwijania nawyków i zachowań prozdrowotnych, a także wartościową formą spędzania wolnego czasu. Z tych względów państwo jest żywotnie zainteresowane rozwojem i upowszechnieniem sportu. Istotną barierą w rozwoju sportu, zwłaszcza na terenach wiejskich, jest zły stan techniczny obiektów sportowych lub ich całkowity brak. Konieczna jest zatem modernizacja i rozbudowa podstawowej bazy sportowej takiej jak: boiska ze sztuczną nawierzchnią, hale do gier i zajęć gimnastycznych, pływalnie, stoki narciarskie itp.

Cele operacyjne:

1. **Modernizacja obiektów sportowych na terenie Gminy.**
2. **Modernizacja obiektów turystycznych oraz szlaków turystycznych, włączając system ścieżek rowerowych.**
3. **Modernizacja obiektów turystyki wypoczynkowej.**

Cele operacyjne w tym celu strategicznym będą realizowane poprzez konkretne cele szczegółowe, które zostały zapisane w Planie Rozwoju Lokalnym Gminy Porąbka na lata 2007-2013 oraz Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Porąbka na lata 2008-2011 z możliwością aktualizacji Planu.

Cel strategiczny 4: *Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej.*

Jednym z czynników stymulujących dynamiczny wzrost gospodarczy jest dobrej jakości infrastruktura drogowa. W ostatnich latach nastąpił znaczny wzrost ilości samochodów. Drogi krajowe, powiatowe i gminne z uwagi na niewielkie środki finansowe w większości nie były modernizowane. Ich stan techniczny jest często zły, co zagraża bezpieczeństwu i zdrowiu użytkowników drogi. Wzrost natężenia ruchu kołowego powoduje utrudnienia w ruchu pieszych. Dodatkowe zagrożenie dla pieszych sprawia również mała liczba punktów świetlnych, brak chodników i poboczy, niedostateczne oznakowanie pionowe i poziome dróg. Modernizacja dróg i infrastruktury drogowej prowadzić będzie nie tylko do wzrostu bezpieczeństwa na drogach, czy też poprawy systemu komunikacyjnego, ale również

do większego zainteresowania przedsiębiorców lokowaniem swoich inwestycji na terenie gminy. Należy pamiętać, iż oprócz dobrze przygotowanych terenów inwestycyjnych również dobrze rozwinięta sieć drogowa o odpowiedniej jakości wpływa na decyzje inwestorów co do lokalizacji swoich przedsięwzięć.

Cele operacyjne:

1. **Modernizacja dróg i infrastruktury drogowej.**
2. **Modernizacja infrastruktury drogowej z korzyścią dla pieszych.**
3. **Poprawa bezpieczeństwa na drogach poprzez remont, przebudowę lub budowę skrzyżowań, mostów oraz systemów sygnalizacji.**

Cele operacyjne w tym celu strategicznym będą realizowane poprzez konkretne cele szczegółowe, które zostały zapisane w Planie Rozwoju Lokalnym Gminy Porąbka na lata 2007-2013 oraz Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Porąbka na lata 2008-2011 z możliwością aktualizacji Planu.

Cel strategiczny 5: *Poprawa bezpieczeństwa publicznego.*

Potrzeba bezpieczeństwa to właściwość człowieka sprowadzająca się do unikania sytuacji zagrażających jemu i jego dobrom w relacji z otoczeniem. Życie człowieka można uznać za bezpieczne wówczas gdy w sensie obiektywnym nie występują czynniki zagrażające bezpieczeństwu, a więc życiu, zdrowiu, rozwojowi i wychowaniu oraz normalności funkcjonowania. Źródła poczucia zagrożenia dotyczą subiektywnej sfery życia ludzkiego, czynniki zagrożeń bezpieczeństwa zaś odnoszą się raczej do sfery obiektywnej - w głównej mierze relacji człowieka z rzeczywistością zewnętrzną. Aby rejon zamieszkania był środowiskiem w pełni bezpiecznym dla mieszkańców, niezbędne jest prowadzenie w skali lokalnej wielokierunkowej działalności, z inicjatywy i z udziałem lokalnych sił społecznych. Za podstawowe i najbardziej pożądane należy uznać takie kierunki działalności, jak: działalność edukacyjna, opiekuńcza, pomocy społecznej, religijna, interwencyjno-porządkowa, medyczna, ekologiczna, prawno-restrykcyjna. Mieszkańcy gminy odczuwają

coraz większe zagrożenie bezpieczeństwa. Odnotowywane przypadki przestępstw wpływają na pogłębianie się atmosfery zagrożenia. Zjawiska patologiczne występujące w stopniu wysokim w środowiskach miejskich, oddziałują negatywnie na społeczność lokalną. Położenie geograficzne gminy i ukształtowanie terenu powodują z kolei realne zagrożenie powodziowe. Zagrożenie pożarowe występuje natomiast z powodu nieprzestrzegania przepisów pożarowych przez mieszkańców.

Cele operacyjne:

- 1. Tworzenie systemu zarządzania kryzysowego w Gminie – stworzenie kompleksowego systemu współdziałania ze służbami publicznymi oraz ochotniczymi.**
- 2. Program bezpiecznej Gminy dla mieszkańca – ochrona przed patologiami – programy edukacyjne, zdrowotne i społeczne.**

Cele operacyjne w tym celu strategicznym będą realizowane poprzez konkretne cele szczegółowe, które zostały zapisane w Planie Rozwoju Lokalnym Gminy Porąbka na lata 2007-2013 oraz Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Porąbka na lata 2008-2011 z możliwością aktualizacji Planu.

Cel strategiczny 6: *Aktywne wspieranie przedsiębiorczości.*

Aby zwiększyć liczbę miejsc pracy w gminie, przyciągnąć kolejnych inwestorów, należy nie tylko przygotować odpowiednie tereny inwestycyjne, poprawić jakość infrastruktury drogowej, ale również należy aktywnie uczestniczyć we wsparciu przedsiębiorczości. Wsparcie to może odbywać się poprzez:

- proinwestycyjną politykę podatkową gminy (ulgi i zwolnienia podatkowe - podatek od nieruchomości),
- marketing i promocję gminy celem przyciągania zewnętrznego kapitału inwestycyjnego (aktywna polityka w zakresie zbywania i dzierżawy nieruchomości

gminnych, kompleksowe informacje dla inwestora, udzielanie pomocy w zakresie nawiązywania kontaktów handlowych między przedsiębiorcami),

- aktywizację lokalnego rynku pracy (aktywne formy zwalczania bezrobocia, organizacja szkoleń zawodowych, przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy itp.),
- świadczenie usług doradczych i szkoleniowych wspierających zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej (działania te mogą być finansowane ze środków europejskich),
- pomoc dla przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania środków europejskich.

Cele operacyjne:

1. **Kompleksowy Program tworzenia nowych miejsc pracy w Gminie.**
2. **Ulgi i zachęty dla inwestorów, którzy decydują się na inwestycje w Gminie Porąbka – tworzenie strefy aktywności gospodarczej.**
3. **Edukacja i rozwój przedsiębiorczości oraz promocja gospodarcza Gminy.**

Cele operacyjne w tym celu strategicznym będą realizowane poprzez konkretne cele szczegółowe, które zostały zapisane w Planie Rozwoju Lokalnym Gminy Porąbka na lata 2007-2013 oraz Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Porąbka na lata 2008-2011 z możliwością aktualizacji Planu.

Cel strategiczny 7: *Budowa społeczeństwa informacyjnego.*

Istotą społeczeństwa informacyjnego jest informacja, która w dzisiejszych czasach odgrywa kluczową rolę. Staje się ona coraz cenniejszym zasobem i zaczyna być traktowana jak szczególnie pożądaný towar. Dostęp do niej staje się obecnie równie istotny, jak w dawnych czasach dostęp do wody, a później dostęp do mających strategiczne znaczenie surowców energetycznych, takich jak gaz i ropa naftowa. Współczesna ludzkość niewątpliwie wkracza w nowy etap rozwoju cywilizacji – *erę społeczeństwa informacyjnego*.

Najbardziej widocznym objawem tego przełomu jest fakt, iż poza gospodarką dotyka on wszelkich sfer ludzkiej aktywności, w tym także ważną sferę edukacji. Rozwój ten stwarza społeczeństwu szansę powszechnego i szybkiego dostępu do informacji i treści charakterystycznych dla różnych aspektów działalności człowieka, gromadzonych w postaci zbiorów cyfrowych. Społeczeństwo informacyjne to społeczeństwo charakteryzujące się przygotowaniem i zdolnością do użytkowania systemów informatycznych, skomputeryzowane i wykorzystujące usługi telekomunikacji do przesyłania i zdalnego przetwarzania informacji. Rozwój społeczeństwa informacyjnego to również dynamiczny rozwój gospodarczy, dlatego tak niezbędna jest tutaj rola samorządu lokalnego. Możliwość relacji urząd-obywatel poprzez wykorzystanie kanału elektronicznego, skraca czas załatwiania danej sprawy, oszczędza czas mieszkańca oraz usprawnia proces pracy w samym urzędzie gminy. Aby sprawnie wkroczyć w erę społeczeństwa informacyjnego, gmina powinna budować tzw. e-urząd poprzez tworzenie i wdrażanie systemów informatycznych w zakresie eGovernment zwiększających zakres oraz dostępność usług świadczonych drogą elektroniczną. Ponadto gmina powinna wspierać tworzenie bezpiecznego dostępu do Internetu np. poprzez budowę lokalnych sieci szerokopasmowych oraz publicznych punktów dostępu do Internetu.

Cele operacyjne:

- 1. „INTEREDU” – kompleksowy program edukacyjny, zapobiegający wykluczeniu społecznemu, opracowany przez Gminę dla mieszkańców, dzieci oraz młodzieży w zakresie dostępu do Internetu.**
- 2. Budowa i rozbudowa infrastruktury, przyczyniającej się do powstania szybkich sieci przesyłu danych.**

Cele operacyjne w tym celu strategicznym będą realizowane poprzez konkretne cele szczegółowe, które zostały zapisane w Planie Rozwoju Lokalnym Gminy Porąbka na lata 2007-2013 oraz Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Porąbka na lata 2008-2011 z możliwością aktualizacji Planu.

V. Wdrażanie strategii.

Podstawowym instrumentem wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Porąbka będzie Wieloletni Plan Inwestycyjny. Plan ten ma charakter kroczący, tzn, jest corocznie aktualizowany. Aby zrealizować zamierzenia strategiczne zaplanowane w „Strategii..” należy zagwarantować odpowiednie środki finansowe na realizację poszczególnych zadań szczegółowych. Środki zapisane w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy będą pochodzić z budżetu gminy Porąbka, funduszy europejskich, dotacji celowych budżetu państwa oraz dotacji poszczególnych funduszy celowych (np. NFOŚiGW, PFRON). Wdrażanie Strategii będzie miało głęboki sens pod warunkiem odpowiedniego podejścia tak ze strony władz lokalnych, jak i mieszkańców. Zasadniczą ideą, która powinna tutaj przewodzić jest zasada współdziałania (konsensusu) władzy lokalnej z mieszkańcami, przedsiębiorcami i wszystkim, którzy chcą budować Gminę. Tylko w ten sposób rządzący w Gminie mają szansę dowiedzieć się, czy istnieje system informacji zwrotnej od mieszkańców i czy Gmina jest na właściwej drodze do zbudowania rzeczywistego partnerstwa obywatelskiego.

Wdrażanie „Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008- 2020” będzie przebiegał w Gminie na trzech poziomach:

- i. Poziom organizacyjny**
- ii. Poziom finansowy**
- iii. Poziom monitoringu i kontroli**

i. Poziom organizacyjny zarządzania „Strategią..” będzie sprowadzał się do wyznaczenia celów operacyjnych przez wójta Gminy, jako organu wykonawczego w Gminie oraz dyskusji tych celów na Radzie Gminy, jako organu kontrolnego, co ostatecznie powinno się zakończyć wyborem celów do zrealizowania, przy czym realizacja zadań będzie zapisana w Wieloletnim

Planie Inwestycyjnym oraz w corocznej uchwale budżetowej. Poziom organizacyjny będzie zawierał również wnioski ze spotkań z mieszkańcami i zapisany w postaci konkretnych celów szczegółowych w WPI.

Z kolei na poziomie operacyjnym, konieczne jest utworzenie w Gminie (urzędzie Gminy) wydziału np. wydział strategii lub wydział funduszy pomocowych, który będzie zajmował się bieżącym analizowaniem i zbieraniem informacji w zakresie dostępnych programów europejskich i sposobach ich wykorzystania w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2007-2013. Wydział ten będzie bezpośrednio dostarczał informacje o dostępnych programach pomocowych i tym samym będzie możliwa ewentualna korekta planów inwestycyjnych, zapisanych w WPI. Podkreślić należy tutaj, iż bardzo ważną zasadą będzie reguła partnerstwa i przepływu informacji – tak pozioma (pomiędzy poszczególnymi wydziałami urzędu), jak i pionowa (pomiędzy kierownictwem wydziału a Wójtem Gminy).

Taki system organizacji powinien zapewnić sprawny obieg informacji i skuteczne podejmowanie decyzji. Ponadto, w kontekście wdrażania konkretnych celów operacyjnych oraz szczegółowych, niezbędne jest powstanie zespołów zadaniowych do każdego projektu. Jest to zgodne z regułami zarządzania projektem gminnym, który wskazuje, iż konkretne zadanie inwestycyjne, a zwłaszcza przy udziale środków europejskich należy powierzyć osobie lub osobom, które będą w stanie nadzorować i kontrolować całość inwestycji. Zespół zadaniowy będzie w takim wypadku składał się z kierownika projektu oraz osób, które wchodziły w skład projektu. Kierownik projektu będzie sprawował nadzór nad całością inwestycji i będzie rozliczany z wyników inwestycji bezpośrednio przed wójtem Gminy.

Z kolei członkowie zespołu zadaniowego mogą stanowić kierownicy poszczególnych wydziałów (referatów) w urzędzie Gminy oraz dodatkowo zewnętrzni konsultanci, jeśli zajdzie taka potrzeba. Kierownikiem danego projektu zazwyczaj będzie osoba, która kieruje referatem danego wydziału.

Natomiast w kontekście tzw. partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP), bardzo popularnego i dość skutecznego w krajach anglosaskich (Wielka Brytania), będzie można w przyszłości wyobrazić sobie, iż cel strategiczny, zapisany w Strategii Rozwoju Gminy, a następnie przełożony na konkretny cel operacyjny oraz szczegółowy, zapisany w WPI, będzie

wykonywać Gmina w systemie PPP, tj. część zadań inwestycyjnych, jak również bieżące zarządzanie, czy też finansowanie, Gmina na mocy odpowiedniej ustawy, powierzy podmiotowi zewnętrznemu.

ii. Poziom finansowy wdrażania „Strategii..” będzie sprowadzał się do współdziałania organu wykonawczego, tj. wójta Gminy oraz rady Gminy w celu zapisania konkretnych planów inwestycyjnych w WPI oraz w Planie Rozwoju Lokalnym Gminy. Z kolei wójt Gminy w porozumieniu ze skarbnikiem Gminy będzie określał, jakie inwestycje będą mogły być realizowane w danym roku budżetowym, tak aby nie przekroczyć bezpiecznego poziomu zadłużenia (zgodnie z ustawą o finansach publicznych), a następnie przedstawiony plan poddaje się dyskusji w odpowiednich komisjach rady gminy i poddaje się pod głosowanie, do uchwalenia przez Radę Gminy.

Czynnikiem, który tutaj będzie pełnił rolę strategiczną będzie dobra informacja i komunikacja pomiędzy poszczególnymi wydziałami urzędu a skarbnikiem i wójtem, a zwłaszcza w kontekście wdrażania programów inwestycyjnych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Jest to o tyle ważne, ponieważ inwestycje współfinansowane przez Unię Europejską z reguły mają kilkuletni cykl inwestycyjny, natomiast budżet Gminy uchwalany jest corocznie. Z tego też powodu powinny się cyklicznie odbywać spotkania wójta, skarbnika oraz odpowiedni komisji rady miejskiej w celu dokonania strategicznego z punktu widzenia gminy inwestycji, a następnie możliwością ich współfinansowania przez fundusze europejskie. Taka ścieżka zapewni stałą kontrolę nad cyklem inwestycyjnym gminy oraz bezpieczne finansowanie.

iii. Poziom monitoringu i kontroli „Strategii..” będzie obejmował całokształt spraw związanych z wdrażaniem celów strategicznych, poprzez konkretne cele operacyjne oraz szczegółowe, które zostały zapisane w Planie Rozwoju lokalnym Gminy 2007-2013 oraz w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym 2008-2011 z możliwością bieżącej aktualizacji. Oznacza to, iż monitoring Strategii Rozwoju Gminy będzie oparty o weryfikację celów operacyjnych, a zatem nie będzie wchodził w obszary monitoringu zarządzania konkretną inwestycją. Do tego bowiem będzie służył WPI oraz poszczególne wskaźniki monitorujące: produktu, rezultatu oraz oddziaływania. Tym niemniej ocena monitorująca powinna się odbywać w

cyklu początkowym, tj. uchwalenia aktualizacji „Strategii..” (cykl ex-ante), następnie po około trzy-letnim cyklu inwestycyjnym powinna zostać dokonana ocena wdrażania poszczególnych celów operacyjnych (ocena kontrolna mid-term), z kolei po zakończeniu danej kadencji władz powinna zostać dokonana ocena ewaluacyjna, jakie zadania inwestycyjne zostały zrealizowane, a co pozostaje w dalszych latach do wykonania. Oczywiście, należy tutaj poddać rzetelnej dyskusji, czy ocena wykonania zadań „Strategii..” po upływie dwu-trzyletnim nie jest za krótka, natomiast patrząc przez pryzmat skuteczności wdrażania przez władze gminy, zasadne jest dokonanie bilansu, dzięki czemu będzie możliwa ewentualna korekta działań i planów oraz dostosowania „Strategii..” do istniejących warunków.

Zatem podsumowując, należy zaznaczyć, iż funkcja kontrolna i monitorująca Strategii Rozwoju Gminy Porąbka będzie oparta na corocznym (podczas uchwalania uchwały budżetowej) sprawdzeniu celów strategicznych, które z kolei będą weryfikowane poprzez Plan Rozwoju Lokalnego oraz Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy, w których to zostały zapisane konkretne cele operacyjne oraz szczegółowe. Następnie zaś monitoring celów szczegółowych będzie prowadzony o mierzalne wskaźniki produktu oraz rezultatu danej inwestycji oraz szerszy wskaźnik oddziaływań inwestycji w Gminie na otoczenie społeczno-gospodarcze. Takie podejście do działań i celów strategicznych powinno zapewnić dobry i harmonijny rozwój z korzyścią dla władz oraz mieszkańców Gminy Porąbka.

VI . Komplementarność z innymi dokumentami strategicznymi.

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015.

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK) została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r. Jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety polityki rozwoju w perspektywie najbliższych lat oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Strategia Rozwoju Kraju jest nadrzędnym, wieloletnim dokumentem strategicznym rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, stanowiącym punkt odniesienia zarówno dla innych strategii i programów rządowych, jak i opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Horyzont czasowy Strategii wykracza poza okres nowej perspektywy finansowej UE obejmując dodatkowo dwa lata, w trakcie których będą kontynuowane przedsięwzięcia finansowane ze środków unijnych przyznanych Polsce w budżecie na lata 2007-2013 (tzw. zasada n+2).

Zmniejszenie istniejącego dystansu rozwojowego Polski wobec Unii możliwe jest przy zapewnieniu takiego tempa wzrostu PKB w Polsce, które będzie znacznie wyprzedzać tempo wzrostu w innych krajach UE. Potrzebna jest więc nowoczesna polityka rozwoju stanowiąca podstawowy warunek strategicznego programowania rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Jednocześnie stanowiąca ramy dla racjonalnego wykorzystania przeznaczonych dla Polski środków z Unii Europejskiej, a tym samym szans wynikających z członkostwa Polski w Unii.

SRK jest właśnie wyrazem takiej nowoczesnej polityki rozwojowej odpowiadającej na proces globalizacji i wyzwania stawiane w Europie przez odnowioną Strategię Lizbońską, pozwalającej na zmniejszanie dystansu rozwojowego do bogatszych państw Unii Europejskiej. Polityka ta powinna wykorzystywać te cechy polskiej gospodarki i polskiego społeczeństwa, które mogą stanowić źródło przewagi komparatywnej naszego kraju, a więc przede wszystkim relatywnie młode i coraz lepiej wykształcone kadry, wysoką przedsiębiorczość polskiego społeczeństwa, a także duży rynek wewnętrzny. Polityka ta musi

też przeciwdziałać pogłębianiu się dysproporcji w poziomie rozwoju poszczególnych województw, tak by uniknąć marginalizacji najsłabiej rozwijających się regionów.

Istotną rolą SRK jest koordynowanie reform instytucjonalno-regulacyjnych z działaniami finansowanymi ze środków UE, tak aby poprzez efekt synergii te dwa obszary przynosiły możliwie największy efekt prorozwojowy.

Głównym celem strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin. Przez podniesienie poziomu życia rozumiemy wzrost dochodów w sektorze gospodarstw domowych, ułatwienie dostępu do edukacji i szkolenia, co prowadzi do podwyższenia poziomu wykształcenia społeczeństwa i podnoszenia kwalifikacji obywateli, wzrost zatrudnienia i wydajności pracy, skutkujące zarówno obniżeniem bezrobocia, jak i zwiększeniem poziomu aktywności zawodowej oraz poprawę zdrowotności mieszkańców Polski. Przez podniesienie jakości życia rozumiemy istotną poprawę stanu i wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli, możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej i społecznej, życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym, uczestnictwo w życiu demokratycznym, uczestnictwo w kulturze i turystyce, przynależność do zintegrowanej, pomocnej wspólnoty lokalnej, umożliwiającej lepszą harmonizację życia rodzinnego i zawodowego oraz aktywność w ramach społeczeństwa obywatelskiego. Podniesienie poziomu i jakości życia ma umożliwić polityka państwa pozwalająca na szybki, trwały rozwój gospodarczy w perspektywie długookresowej, oparty na rozwoju kapitału ludzkiego, zwiększaniu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki i regionów, w tym na inwestycjach w sferze badań i rozwoju, oraz na uzyskanie stabilnych warunków ekonomiczno-społecznych i środowiskowych zapewniających europejski poziom i jakość życia obywateli i rodzin w kraju i wspólnotach lokalnych. Funkcjonowanie wspólnoty i jej bezpieczeństwo powinno być oparte o zasadę subsydiarności. W sytuacjach zagrożeń przerastających możliwości reagowania społeczności lokalnej powinna ona mieć wsparcie właściwych organów administracji publicznej.

Priorytetami strategicznymi są:

1. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki.
2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej.
3. Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości.

4. Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa.
5. Rozwój obszarów wiejskich.
6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

Realizacja Strategii Rozwoju Kraju finansowana będzie zarówno ze środków krajowych, jak i zagranicznych. Środki krajowe pochodzić będą ze źródeł publicznych i prywatnych. Spośród publicznych środków krajowych najistotniejszym źródłem finansowania SRK będzie budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów sektora finansów publicznych. Możliwości inwestycyjne kraju zdecydowanie powiększą środki pozyskiwane z Unii Europejskiej oraz z innych źródeł zagranicznych.

Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008-2020 jest zgodna ze Strategią Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 w następujących obszarach priorytetowych:

1. Priorytet 2 Poprawa Stanu Infrastruktury Technicznej i Społecznej.
2. Priorytet 3: Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości.
3. Priorytet 5 Rozwój obszarów wiejskich.

Istotnymi uwarunkowaniami przyspieszenia rozwoju i podnoszenia konkurencyjności gospodarki są dostępność i stan infrastruktury. W zakresie infrastruktury drogowej Strategia Rozwoju Kraju zakłada zapewnienie ciągłości ruchu pomiędzy głównymi ośrodkami na trasach tranzytowych poprzez budowę spójnej sieci autostrad i dróg ekspresowych, w szczególności w ramach systemu TEN-T, a także modernizację i poprawę parametrów eksploatacyjnych sieci dróg stanowiących połączenie z tym systemem. Uzupełnieniem będą również jednak wszelkie inwestycje rozwojowe i modernizacyjne podejmowane przez samorządy wszystkich szczebli.

W zakresie infrastruktury teleinformatycznej istotne jest wspieranie przedsięwzięć rozwijających różne modele komunikacji oraz szybki i bezpieczny dostęp do Internetu (zwłaszcza szerokopasmowy). Administracja rządowa i samorządowa będą tworzyć punkty publicznego dostępu do Internetu. Rozwojowi infrastruktury teleinformacyjnej administracji publicznej towarzyszyć będzie zwiększenie oferty i poprawa jakości usług publicznych oraz rozwój i dostępność zasobów informacyjnych administracji w formie elektronicznej. Rozwijany będzie m.in. system elektronicznego dostępu do usług medycznych

i edukacyjnych. Siecią teleinformatyczną objęte zostaną także systemy zarządzania kryzysowego i policja.

W zakresie ochrony środowiska wspierane będą projekty związane z oczyszczaniem ścieków, zapewnieniem wody pitnej wysokiej jakości, zagospodarowaniem odpadów i rekultywacją terenów zdegradowanych, ochroną powietrza, ochroną przed hałasem. Wspierane będą zatem budowy oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacyjnych, a także podjęte będą działania ograniczające odprowadzanie do wód szkodliwych substancji. Przewiduje się również wsparcie nowoczesnych systemów utylizacji odpadów.

Dla poprawy poziomu życia społeczeństwa, poza inwestycjami w infrastrukturę techniczną, istotne jest zapewnienie wystarczającego dostępu do edukacji, usług zdrowotnych, opiekuńczych i socjalnych, usług związanych z administracją i wymiarem sprawiedliwości a także infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej.

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej podporządkowana będzie zapewnieniu równego dostępu do edukacji dobrej jakości, zwłaszcza dzieciom i młodzieży ze wsi i małych miast. Dla poprawy dostępności do edukacji konieczna będzie m.in. rozbudowa obiektów socjalno-bytowych (internatów, stołówek, świetlic), usprawnienie systemu dowozu dzieci do szkół, rozwój infrastruktury szkół i placówek oświaty, wyposażenie ich w środki dydaktyczne, rozbudowa bazy sportowej.

W przypadku infrastruktury ochrony zdrowia rozwijane będą inwestycje podnoszące jakość i konkurencyjność świadczenia usług zdrowotnych (m.in. modernizacja placówek świadczących usługi medyczne, zakup nowoczesnego sprzętu diagnostycznego, leczniczego i rehabilitacyjnego. Ponadto wspierane będą projekty rozbudowy systemu informacyjnego ochrony zdrowia, w tym zbudowanie ogólnopolskiego, elektronicznego rejestru usług medycznych. Budowa, rewitalizacja i wyposażenie sieci placówek ochrony zdrowia i sieci szpitali powinny być dostosowane do trendów chorobowości i zachorowalności społeczeństwa oraz do rozwoju metod leczenia i uwzględniać racjonalność ekonomiczną. Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa polskiego będzie mieć korzystny wpływ na konkurencyjność polskiej gospodarki oraz zmniejszenie obciążeń dla finansów publicznych.

Strategia Rozwoju Kraju przewiduje również rozwój infrastruktury kultury, turystyki i sportu. Wspierana będzie budowa i modernizacja obiektów kultury na poziomie ogólnokrajowym, lokalnym i regionalnym. Równolegle do budowy nowych obiektów kultury

będą rozwijane działania związane z ochroną i rewitalizacją materialnego dziedzictwa kulturowego poprzez renowację, konserwację, adaptację obiektów zabytkowych dla celów kulturalnych i turystycznych, a także wdrożenie systemu monitoringu i zabezpieczeń tych obiektów. Wspierane będą również działania na rzecz infrastruktury turystycznej. Polskie miejscowości aby konkurować na rynku turystycznym, muszą mieć bogaty wachlarz usług wymagających powstania i/lub rozbudowy obiektów noclegowych, gastronomicznych, konferencyjno-kongresowych, obiektów infrastruktury rekreacyjnej i rozrywkowej. Istotnym czynnikiem podnoszenia poziomu kondycji fizycznej będzie budowa nowych oraz modernizacja istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych. Obiekty te poszerzą możliwość aktywnego spędzania czasu wolnego oraz promocji zdrowego trybu życia.

Projekty objęte planowanym Wieloletnim Planem Inwestycyjnym Gminy Porąbka na lata 2008-2011 są również zgodnie z Priorytetem 5 Rozwój obszarów wiejskich Strategii Rozwoju Kraju.

Obszary wiejskie powinny stać się dla mieszkańców Polski konkurencyjnym miejscem do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej. Konkurencyjność taka oznacza dobrze funkcjonujące usługi prywatne i publiczne, dobrą infrastrukturę, sprawny transport publiczny. Niedostateczny stopień rozwoju infrastruktury na wsi przyczynia się do niskiego standardu życia oraz mniejszej atrakcyjności dla potencjalnych inwestorów. W związku z powyższym wspierane będą projekty w zakresie zaopatrzenia w wodę i gospodarki ściekowej, tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu i utylizacji odpadów komunalnych, rozwoju lokalnej infrastruktury dostępu do Internetu, elektryfikacji wsi oraz infrastruktury transportowej. Wspierane będą również inwestycje w zakresie: modernizacji przestrzeni publicznej, obiektów pełniących funkcje turystyczne, kulturalne i rekreacyjne oraz tradycyjnego, regionalnego budownictwa wiejskiego.

Narodowa Strategia Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013).

Narodowa Strategia Spójności (NSS) (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) to dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–2013. Celem strategicznym NSS (NSRO) jest *tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej*. Cel strategiczny osiągany będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych. Celami horyzontalnymi NSS (NSRO) są:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa.
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej.
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.
4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług.
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
6. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Obok działań o charakterze prawnym, fiskalnym i instytucjonalnym cele NSRO będą realizowane za pomocą Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez Zarządy poszczególnych Województw i projektów współfinansowanych ze strony instrumentów strukturalnych, tj.:

1. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – EFRR i FS.

2. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – EFRR.
3. Program Operacyjny Kapitał Ludzki – EFS.
4. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – EFRR.
5. Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej – EFRR.
6. Program Operacyjny Pomoc Techniczna – EFRR.
7. Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej – EFRR.

Szczegółowy podział funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce w układzie poszczególnych programów operacyjnych kształtuje się w następujący sposób:

1. PO Infrastruktura i Środowisko – 41,3% całości środków (27,8 mld euro).
2. 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – 23,8% całości środków (15,9 mld euro).
3. PO Kapitał Ludzki – 14,4% całości środków (9,7 mld euro).
4. PO Innowacyjna Gospodarka – 12,3% całości środków (8,3 mld euro).
5. PO Rozwój Polski Wschodniej – 3,4% całości środków (2,3 mld euro).
6. PO Pomoc Techniczna - 0,8% całości środków (0,5 mld euro).
7. PO Europejskiej Współpracy Terytorialnej - (0,7 mld euro).

Cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008-2020 wpisują się w następujące cele horyzontalne Narodowej Strategii Spójności:

- Cel 1: Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
- Cel 3: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,
- Cel 6: Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Realizacja Celu 1 będzie realizowana m.in. poprzez podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych, poprzez wdrożenie nowoczesnych usług świadczonych drogą elektroniczną. Ponadto informatyzacja administracji publicznej wpływa na usprawnienie funkcjonowania administracji publicznej, a w konsekwencji do zmniejszania barier administracyjnych dla prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorców oraz ułatwienia i przyspieszenia przepływu informacji pomiędzy różnymi szczeblami administracji a klientem.

Realizacja Celu 3 będzie realizowana poprzez m.in. rozwój infrastruktury ochrony środowiska oraz wsparcie podstawowej infrastruktury społecznej. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska stymuluje innowacyjność i tworzenie nowych miejsc pracy, zmniejsza zewnętrzne koszty środowiskowe dla gospodarki poprzez ograniczenie kosztów oczyszczania, likwidacji szkód, opieki zdrowotnej oraz przyczynia się do zapewnienia stabilnego wzrostu gospodarczego. Odgrywa również podstawową rolę dla poprawy jakości życia i powodzenia procesów restrukturyzacyjnych na obszarach wiejskich i przemysłowych.

Problemy obszarów wiejskich muszą być adresowane na dwóch poziomach – pierwszym związanym ze wspomaganie zmian w rolnictwie, będącym głównym źródłem utrzymania wielu mieszkańców obszarów wiejskich oraz drugim – umożliwieniu wykorzystania potencjału tych obszarów dla wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Pierwszy poziom problemów będzie rozwiązywany za pomocą instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej, w tym Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Drugi poziom, wykorzystanie pozarolniczego potencjału rozwojowego obszarów wiejskich, wymaga zaangażowania środków i instrumentów polityki spójności. Działania mające na celu wyrównywanie szans rozwojowych na obszarach wiejskich będą koncentrowały się na wsparciu rozbudowy infrastruktury technicznej i społecznej, tworzeniu warunków do rozwoju przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy poza rolnictwem, ochronie środowiska, kształceniu ustawicznym, stworzeniu warunków lepszej dostępności do podstawowych usług w tym w zakresie ochrony zdrowia. W ciągu najbliższych lat niezbędna jest poprawa infrastruktury transportowej w relacjach miasto-wieś, zwiększenie dostępności do systemów transportu zbiorowego, działania związane z zaopatrzeniem w energię, w wodę o dobrej jakości oraz odbiór ścieków, stworzenie sprawnych połączeń telekomunikacyjnych.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020.

Strategia ta została przyjęta przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą z dnia 4 lipca 2005 roku. Jest ściśle powiązana z istniejącymi jak i dopiero tworzonymi dokumentami programowymi. Tworzy ona warunki do realizacji Regionalnej Strategii Innowacji i jest podstawą do opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego. Dokument ten jest niezbędny dla województwa, aby region mógł wprowadzić pożądane zmiany

i sprostać wyzwaniom, w obliczu których stoi jego gospodarka i społeczeństwo. Strategia pozwoli maksymalizować absorpcję i efekty alokacji funduszy europejskich i krajowych środków finansowych.

Wizją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego jest: ugruntowany, pozytywny wizerunek; jedno z kilku centrów rozwoju cywilizacyjnego Polski stwarzające szanse rozwojowe mieszkańcom; ludność otwarta, przedsiębiorcza, kompetentna, ugruntowana tożsamość kulturowa; kreatywny region innowacyjny; dobrze rozwinięty system szkolnictwa i kształcenia ustawicznego; rozwijający nowe produkty; zdywersyfikowana struktura gospodarcza; rozbudowana i zmodernizowana infrastruktura; czyste we wszystkich wymiarach środowisko naturalne; duże walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe; otwarte na współpracę; organizujące procesy rozwojowe i współpracę społeczności lokalnych.

Cele Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008-2020 są zbieżne z następującymi celami strategicznymi Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020:

Cel strategiczny: Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.

1. Kierunek działań 1: poprawa jakości i dostępności szkolnictwa oraz jego dostosowanie do aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy,
2. Kierunek działań 2: Rozszerzenie skali i zasięgu przekwalifikowań zawodowych i kształcenia ustawicznego.
3. Kierunek działań 3: Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wzmocnienie środowisk twórczych,
4. Kierunek działań 4: Upowszechnienie wśród społeczeństwa aktywnego stylu życia,
5. Kierunek działań 6: Poprawa stanu zdrowia mieszkańców regionu oraz zapewnienie powszechności dostępu do świadczeń zdrowotnych,
6. Kierunek działań 8: Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie dezorganizacji i patologii społecznej.

Cel strategiczny: Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki:

- Kierunek Działań 1: Tworzenie warunków do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.
- Kierunek działań 5: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu.

Cel strategiczny: Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni:

- Kierunek działań 4: Kształtowanie ośrodków wiejskich,
- Kierunek działań 5: Uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami,

Cel strategiczny: Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej:

- Kierunek działań 1: Optymalizacja i integracja systemu transportowego,
- Kierunek działań 3: Rozwój informatyki i telekomunikacji,
- Kierunek działań 4: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunalnej.

Strategia Powiatu Bielskiego do 2015 roku.

Strategia przygotowana została z uwzględnieniem założeń strategicznych gmin powiatu bielskiego. Opracowując ją brano pod uwagę możliwości uzyskania wsparcia w jej realizacji ze źródeł krajowych, centralnych i wojewódzkich, jak również z programów Unii Europejskiej. Została ona uchwalona przez Radę Powiatu Bielskiego w dniu 8 grudnia 2005 r.

W ramach strategii rozwoju powiatu sformułowano misję zewnętrzną oraz wewnętrzną. Misja zewnętrzna to: „Powiat bielski – kraina przedsiębiorczych ludzi wśród pięknych gór”. Jest ona skierowana przede wszystkim na zewnątrz: jest hasłem promocyjnym, współkształtującym wizerunek powiatu. Z kolei misja wewnętrzna skierowana do samych władz gminnych, do aparatu wykonawczego brzmi: „misją powiatu bielskiego jest wspieranie rozwoju usług turystycznych w oparciu o dwa podstawowe zasoby endogeniczne: szczególne piękno przyrody beskidzkiej oraz wyjątkową przedsiębiorczość mieszkańców, gotowych kreować usługi unikalnej jakości. Dbalność o potencjał ludzki i zasoby przyrody – dwa skarby Podbeskidzia – będzie wyznaczać główny kierunek rozwoju powiatu bielskiego”.

Cele Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008-2020 wpisują się w następujące cele strategiczne, szczegółowe oraz działania Strategii Rozwoju Powiatu Bielskiego:

1. Cel strategiczny 1: *Tworzenie optymalnych warunków dla rozwoju turystyki i przedsiębiorczości w powiecie.*
  - 1.1. Cel szczegółowy 1.1 *Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu oraz połączeń transgranicznych.*
    - 1.1.1.Działanie 1: *Rozwój sieci dróg powiatowych i dostosowanie ich standardu do układu komunikacyjnego dróg transgranicznych.*
  - 1.2. Cel szczegółowy 1.2 *Wspieranie aktywności kulturalnej.*
    - 1.2.1.Działanie 1: *Prowadzenie edukacji kulturalnej społeczeństwa, zwłaszcza dzieci i młodzieży.*
  - 1.3. Cel szczegółowy 1.5 *Wspieranie przedsiębiorczości.*
    - 1.3.1.Działanie 2: *Koordinacja przedsięwzięć z zakresu budowy bazy turystycznej, ścieżek rowerowych oraz utrzymanie istniejących szlaków turystycznych z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju.*
2. Cel strategiczny 2: *Poprawa jakości środowiska naturalnego.*
  - 2.1. Cel szczegółowy 2.1 *Wdrożenie kompleksowego systemu zagospodarowania odpadów.*
    - 2.1.1.Działanie 2: *Wdrażanie systemu selektywnej zbiórki i składowania odpadów zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Bielskiego.*
  - 2.2. Cel szczegółowy 2.2 *Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu.*
    - 2.2.1.Działanie 1: *Wykorzystanie energii geotermalnej jako źródła energii.*
3. Cel strategiczny 3 : *Optymalny rozwój potencjału ludzkiego powiatu.*
  - 3.1. Cel szczegółowy 3.5: *Usprawnienie działań jednostek administracji samorządowej.*
    - 3.1.1.Działanie 1: *Wdrożenie systemu informatyzacji usług publicznych w powiecie bielskim (elektroniczny obieg dokumentów, podpis elektroniczny).*
  - 3.2. Cel szczegółowy 3.3: *Wielopłaszczyznowe kontakty społeczności lokalnej.*
    - 3.2.1.Działanie 1: *Wspólne działania gospodarcze, kulturalne, turystyczne i edukacyjne w ramach Euroregionu Beskidy.*
    - 3.2.2.Działanie 2: *Wspólne starania o środki pomocowe Unii Europejskiej przy udziale partnerów zagranicznych.*

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Regionalny Program Operacyjny stanowi najistotniejszy instrument polityki regionalnej w województwie śląskim w kontekście pozyskania funduszy strukturalnych w okresie programowania obejmującym lata 2007-2013. RPO stworzony został w oparciu o zapisy zawarte w Rozporządzeniu Rady ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności². Program ma charakter operacyjny i zawiera opis oraz uzasadnienie wybranych priorytetów w kontekście celów i priorytetów określonych w Strategicznych Wytycznych Wspólnoty, a także w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego³. Ponadto, dokument przedstawia indykatywne alokacje środków na priorytety oraz system realizacji. Zgodnie z zasadą jednofunduszowości, „Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013” będzie współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Cel główny RPO został określony jako: Stymulowanie dynamicznego rozwoju, przy wzmocnieniu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu.

Tabela 10. Cele szczegółowe RPO i Priorytety przyczyniające się do ich realizacji.

Cel szczegółowy RPO	Priorytet
Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki opartej na wiedzy	Badania i rozwój technologiczny (B+R), innowacje i przedsiębiorczość
Stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego w regionie	Spółeczeństwo informacyjne
Wzrost konkurencyjności turystycznej regionu	Turystyka
Wzrost znaczenia kultury jako czynnika	Kultura

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 roku ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz.U. UE L 210 z 31.07.2006 r., str. 25-78)

³ Rozporządzenie nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 roku w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) 1783/1999 (Dz.U. UE L 210 z 31.07.2006 r., str. 1)

rozwoju społeczno - gospodarczego	
Ochrona oraz poprawa jakości środowiska	Środowisko
Wzrost konkurencyjności przestrzeni miejskiej województwa	Zrównoważony rozwój miast
Ukształtowanie efektywnego, zintegrowanego systemu transportowego.	Transport
Stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa o wysokich kwalifikacjach zawodowych, poszukiwanych na rynku pracy	Infrastruktura edukacyjna
Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	Zdrowie i rekreacja
Zapewnienie efektywnego systemu zarządzania „RPO Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013”	Pomoc techniczna

Źródło: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Cele Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008-2020 wpisują się w większość Priorytetów RPO Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, tj:

Priorytet 2: *Spółeczeństwo informacyjne.*

Priorytet 3: *Turystyka.*

Priorytet 4: *Kultura.*

Priorytet 5: *Środowisko.*

Priorytet 7: *Transport.*

Priorytet 8: *Infrastruktura edukacyjna.*

Priorytet 9: *Zdrowie i rekreacja.*

Fakt zgodności celów strategicznych z priorytetami RPO potęguje szanse na pozyskanie środków europejskich na inwestycje planowane przez gminę Porąbka.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Misją Europejskiego Funduszu Rolnego jest promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich na terenie całej Wspólnoty Europejskiej w sposób komplementarny do instrumentów rynkowych i wspierania dochodów w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz do Polityki Spójności i do Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Realizacja tej misji polega na ujęciu rozwoju obszarów wiejskich w jednolite ramy finansowe (utworzenie jednego źródła finansowania, tj. Europejskiego Funduszu Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich) i programowe (określenie wspólnych dla krajów członkowskich osi priorytetowych), które mają zapewnić uproszczenie systemu administrowania i wprowadzenie podejścia zintegrowanego do procesu programowania poprzez respektowanie przez wszystkie kraje członkowskie strategicznych wytycznych rozwoju obszarów wiejskich. Do głównych celów Rozwoju Obszarów Wiejskich można zaliczyć:

- poprawę konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez ich restrukturyzację,
- poprawę stanu środowiska oraz krajobrazu poprzez racjonalną gospodarkę ziemną,
- poprawę warunków życia ludności wiejskiej i promocję dywersyfikacji działalności gospodarczej.

Działania realizowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 będą miały znaczący wpływ na beneficjentów i na obszary wiejskie poprzez oddziaływania ekonomiczno-społeczne oraz środowiskowe. Wdrażanie działań pn.: „Modernizacja gospodarstw rolnych” oraz „Zwiększanie wartości dodanej produktów rolnych i leśnych” spowoduje intensywniejszy wzrost produktywności, do czego przyczyni się również spadkowy trend zatrudnienia w sektorze przetwórstwa żywności. W kontekście ekonomicznym, realizowanie odpowiednich działań zapobiegnie utracie części dochodu gospodarstw rolnych dzięki ochronie naturalnych zasobów środowiskowych. Dodatkowo, system rekompensat przyczyni się do stabilizacji dochodu. Inną ekonomiczną konsekwencją może być również rozwój sektora usług, wspierającego działalność pro-środowiskową i opierającego się na rozwoju tej działalności (np. ekoturystyka). Proponowane w ramach PROW 2007-2013 działania będą miały również wymiar społeczny. Powinna wzrosnąć świadomość środowiskowa rolników. W rezultacie postawy i zachowanie rolników względem

poszczególnych elementów środowiska naturalnego, kształtowane tylko w oparciu o ich użyteczność ekonomiczną, szybko ulegną zmianie. Działania realizowane w ramach PROW 2007-2013 przyczynią się również do poprawy stanu środowiska naturalnego ponieważ jednym z ich celów jest ochrona środowiska.

Cele Strategii Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008-2020 wpisują się w Oś 3 PROW: *Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej*, działanie: *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej* oraz działanie *Odnowa i rozwój wsi*.

W ramach działania *Podstawowe usługi gospodarki i ludności wiejskiej* wspierane będą następujące typy projektów:

- zaopatrzenie w wodę i gospodarkę ściekową,
- tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych,
- wytwarzania, przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej oraz energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych.

Z kolei w ramach działania *Odnowa i rozwój wsi* wspierane będą projekty w zakresie:

- remontu, przebudowy i wyposażenia obiektów pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe, w tym obiektów zabytkowych,
- remontu, przebudowy i wyposażenia obiektów służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa kulturowego, tradycji, sztuki lub kultury,
- kształtowania przestrzeni publicznej,
- budowy lub remontu, przebudowy publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych i społeczno-kulturalnych,
- zakupu obiektów zabytkowych lub charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie oraz ich adaptację na cele publiczne,
- odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historii, obiektów architektury sakralnej i miejsc pamięci.

Podsumowanie.

Patrząc z punktu widzenia globalnego na dokument pn.: „Strategia Rozwoju Gminy” oraz dokonując bilansu strategicznego, zarówno samej Gminy, jak i regionu, należy zauważyć trzy tendencje, które należy brać pod uwagę, formułując cele strategiczne.

Pierwszą z nich będzie wzrost poziomu zamożności miast oraz gmin, a tym samym wzrost bogactwa kulturowego, społecznego oraz ekonomicznego mieszkańców danej Gminy. Związane z tym jest wejście Polski w struktury Unii Europejskiej oraz napływ środków finansowych z funduszy strukturalnych UE na lata 2007-2013.

Oczywiście, będzie to wzrost nierównomierny, natomiast faktem będzie, iż mierząc w skali makro Produkt Krajowy Brutto za lat na przykład dziesięć, z dużą dozą prawdopodobieństwa będzie można stwierdzić ogólny wzrost ekonomiczny polskiego społeczeństwa. Natomiast patrząc od strony mikro, na poszczególne miasta i gminy, będzie można zapewne stwierdzić pewną nierówność – mianowicie, jedne gminy będą rozwijały się szybciej, inne wolniej. Będzie to zależało od różnych czynników, niekoniecznie zależnych od samej gminy. Tym niemniej, końcowym efektem będzie sprawność i jakość tych, którzy zarządzają gminą. Dlatego tak ważne jest, aby móc przystąpić do działania, mając pewien plan w reku i poruszając się po z góry ustalonym torze. Temu mają służyć wszelkie działania planistyczne w Gminie – tj. „Strategia Rozwoju..”, Wieloletni Plan Inwestycyjny czy też Plan Rozwoju Lokalnego. Mając takie narzędzia planowania będzie można dokonywać ewentualnych korekt i przesunąć środki rzeczowych i finansowych.

Drugą z nich będzie akceptacja tych planów i zamierzeń lokalnych władz przez mieszkańców, turystów oraz przedsiębiorców na terenie Gminy. Wychodzą naprzeciw mieszkańcom, organizując spotkania i dyskusje, gmina ma rzeczywistą szansę na rozwój swoich terenów, z pożytkiem dla wszystkich mieszkańców.

Trzecią tendencją będzie jakość oraz model zarządzania Gminą w kolejnych latach. Zwłaszcza w kontekście pozyskiwania środków europejskich, Gmina będzie musiała podjąć kilka decyzji o charakterze strategicznym – mianowicie, na co konkretnie oraz w jaki sposób pozyskiwać fundusze oraz jak wykorzystywać szanse, które pojawiają się w otoczeniu. Mowa

tutaj o stworzeniu specjalnego wydziału lub powołanie osób, którzy na bieżąco będą monitorować, na jakie cele gmina może pozyskać środki oraz jak wykorzystywać racjonalnie środki już pozyskane.

Te wyzwania stoją niewątpliwie przed władzą publiczną w Gminie, a mądre gospodarowanie zasobami Gminy, przyczyni się do zawartej w Wizji Gminy myśli przewodniej, która sprowadza się do stwierdzenia, iż w takiej Gminie jak Porąbka „dobrze jest mieszkać i żyć”.

Spis tabel:

Tabela 1. Ludność Gminy Porąbka	10
Tabela 2. Zatrudnieni w Gminie Porąbka	12
Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON..	13
Tabela 4. Rolnicze użytkowanie ziemi	17
Tabela 5. Struktura obszarowa gospodarstw	18
Tabela 6. Struktura użytkowania gruntów	18
Tabela 7. Liczba uczniów w szkołach	24
Tabela 8. Analiza SWOT Gminy Porąbka	33
Tabela 9. Szanse i zagrożenia Gminy Porąbka	35
Tabela 10. Cele szczegółowe RPO	63

Spis zdjęć:

Zdjęcia z okładki tytułowej - źródło: www.porabka.pl oraz opracowanie własne

Zdjęcie nr 1. Rzeka Soła	9
Zdjęcie nr 2. Zbiornik wodny w Porąbce	14
Zdjęcie nr 3. Zapora w Porąbce	15
Zdjęcie nr 4. Widok z zapory w Porąbce	15
Zdjęcie nr 5. Widok na przystań jachtową	20
Zdjęcie nr 6. Zamek w Czańcu	21
Zdjęcie nr 7. Dworek w Kobiernicach	22
Zdjęcie nr 8. Karczma „u Zontka”	22
Zdjęcie nr 9. Kapliczka w Porąbce –Kozubniku	23
Zdjęcie nr 10. Wjazd do Porąbki od strony Żywca	29

Spis wykresów:

Wykres nr 1. Ludność Gminy Porąbka	11
Wykres nr 2. Ludność w wieku produkcyjnym	11
Wykres nr 3. Liczba uczniów szkół	24

Spis rysunków:

Rysunek nr 1. Lokalizacja Gminy Porąbka	8
Rysunek nr 2. Zbiorniki kaskady rzeki Soły	16

